

ฅญาชธธรม

(ธธรมที่ลुकต้องงดงาม)

สิริวรุณ

บุญธรรม

(ธรรมที่ถูกต้องงดงาม)

สิริวรรณ

ภาพปกฝีมือจิตรกรรมของ อาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์

จัดพิมพ์เป็นธรรมทาน จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม

อุทิศแด่

ปราชญ์ผู้รักความรู้ ความจริงแท้ ความงดงามตามธรรมชาติธรรมดา

โดยแม่ชี ดร.ไพเราะ ทิพยทัศน์

อาศรมมาตา ต. ภูหลวง อ. ปักธงชัย จ. นครราชสีมา ๓๐๑๕๐

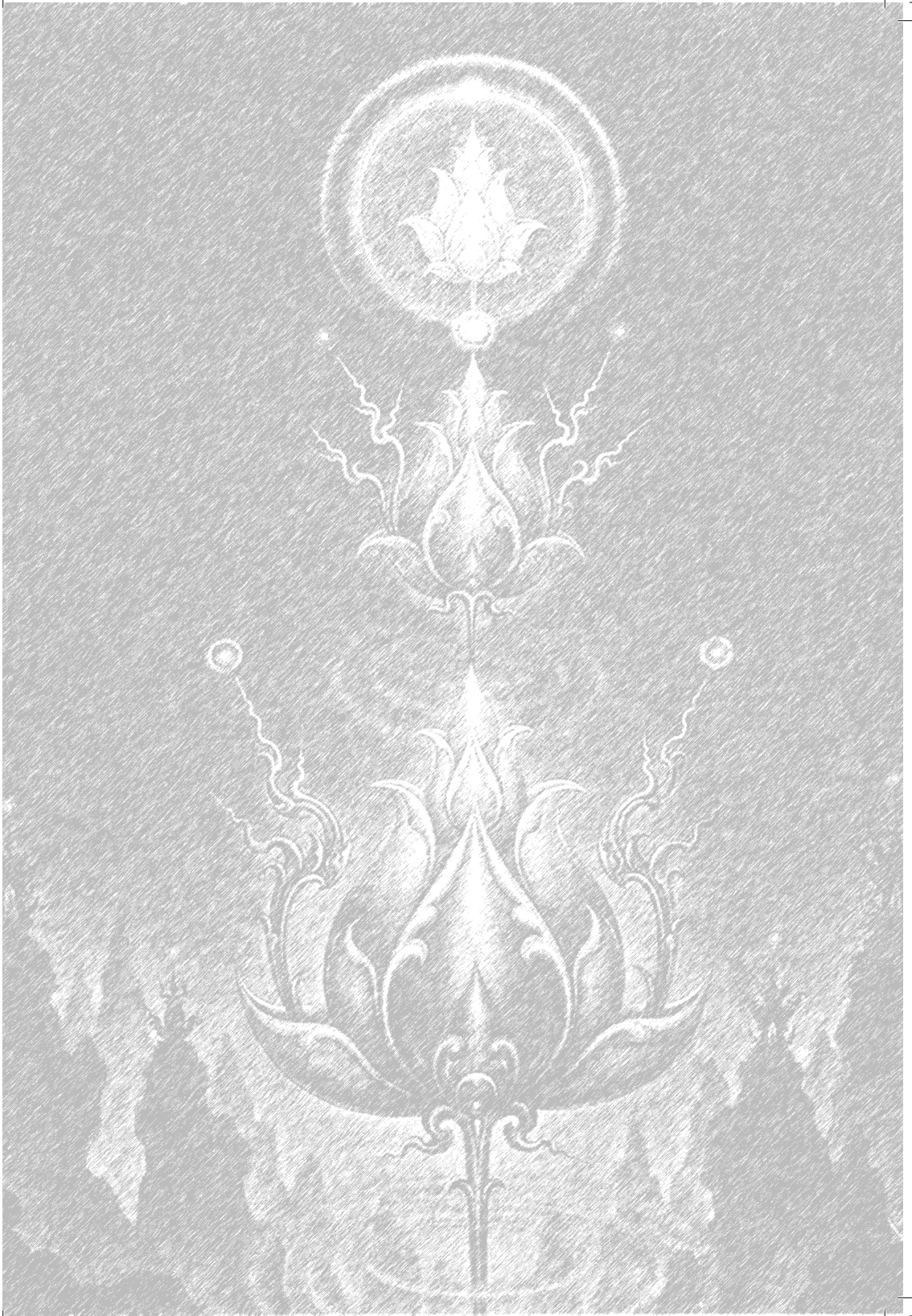

พิมพ์ที่ : บริษัท เอ็ม เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด
๒๑๔ ซ. พระรามที่ ๒ ซอย ๓๘ ถ. พระราม ๒
แขวงบางมด เขตจอมทอง กทม. ๑๐๑๕๐

โทรศัพท์ : ๐-๒๔๑๕-๒๖๒๑ ต่อ ๗๐๑

โทรสาร : ๐-๒๔๑๖-๗๗๔๔

อีเมลล์ : jobamy@gmail.com

คำนำ

ขณะที่ปราชญ์ตะวันตก พยายามคิด พุด ทำ เพื่อแย่งศรัทธาจาก
มหาชน ในรูปของอารยธรรม วัฒนธรรม บันเทิง กีฬา ท่องเที่ยว ธุรกิจ
สิ่งประดิษฐ์ และภาษา

โดยที่ปราชญ์ตะวันออกพยายามคิด พุด ทำ เพื่อให้ทุกคนกลับคืน
ความศรัทธา สัจจิตของตนเอง สู่ประสบการณ์ สู่ความรู้สึก นึก คิด และ
ความเป็นปัจจุบันขณะของความไม่มีตัวตน

จิตใดมีปัญหาตื่นรู้ มีสัมมาสติหรือ โพธิญาณ เห็นสังขารที่ว่าง
จากตัวตน สภาวะนั้นจะอยู่เหนือความเป็นตะวันออก – ตะวันตกก็อยู่เหนือ
จิตตสังขารทั้งปวง

นั่นแหละคือ **ญายธรรม** (ธรรมที่ถูกต้องงดงาม)

ธรรมแห่งความถูกต้องตามวิถีธรรม

ธรรมแห่งความประพฤติปฏิบัติตามสมควรธรรม

สิริวิรุณ

๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๙

คำอุทิศ

ขออุทิศแด่มวลมนุษยชาติทุกท่าน
โดยเฉพาะผู้เป็นนักปรัชญา
ผู้รักความรู้ ความจริง และความงดงาม
ตามธรรมชาติธรรมดา

สารบัญ

๑ พุทธพจน์ : ธรรมของสัตบุรุษ	๑๐
: นี่คือนิกายผู้เป็นสังฆคุณ	๑๑
: องค์คุณของธรรมกถึก	๑๒
: แก่นของพุทธธรรม	๑๓
๒ ทิศทางพระพุทธศาสนาและปรัชญายุคไอที	๑๔
๓ ปรัชญายุคไอที : ปัจจุบันและอนาคต	๑๗
๔ ทางรอดคือ โครงการสร้างมนุษย์ผู้มีจิตวิญญานนอกกรอบสถิติ	๑๙
๕ ปรัชญายุคไอที : จากอดีตร้อยปีจนถึงปัจจุบัน	๒๐
๖ นี่คือนิเวศแห่งปัญญาของโลกและของมนุษย์	๒๑
๗ เวลาเป็นสมบัติหนึ่งของรูป	๒๓
๘ การเห็นแจ่มแจ้ง	๒๔
๙ ตัณหาอุปาทาน	๒๕
๑๐ แรงกรรม	๒๖
๑๑ มตะ อมตะ	๒๗

๑๒ ประติมากรรมทางจิตวิญญาณ	๒๙
๑๓ ความวิจิตรเป็นสมบัติธรรมดาของมนุษย์	๓๑
๑๔ เสียงและภาษาของมนุษย์คือสัญลักษณ์ของพระเจ้า	๓๓
๑๕ มโหรีของอิริยาบถ	๓๕
๑๖ จังหวะและโอกาสคือที่นี้และเดี๋ยวนี้	๓๗
๑๗ เอกลักษณ์ของพระโสดาบัน	๓๘
๑๘ เหตุที่โสดาบันควรเป็นเป้าหมายของชีวิตทุกคน	๓๙
๑๙ ท่องเที่ยวในสังสารวัฏ	๔๐
๒๐ ความเต็มเปี่ยมบริบูรณ์ของปัจจุบันขณะ	๔๒
๒๑ ประสบการณ์ตรงมีความอิมัตว์พอดี ต้องมีจริง	๔๓
๒๒ ไหวพจน์ของสภาวะธรรม	๔๕
๒๓ ความเป็นบัณฑิต	๔๗
๒๔ บัณฑิตประชาชน	๔๘
๒๕ คำคม คมคำ ของแม่ชี ดร. ไพเราะ ทิพยทัศน์	๕๐
๒๖ กัลยาณมิตรที่เป็นบุคคล	๕๒
๒๗ ความบริสุทธิ์ของจิตเดิม	๕๕
๒๘ จิตหนึ่งจิตเดิม (สังสารวัฏ-นิพพาน)	๕๗
๒๙ ขอบคุณจิตวิญญาณของตนเอง	๕๙
๓๐ เพราะกุศลนิยมเป็นสิ่งที่มีความจริง	๖๑
๓๑ เพราะโลกุตระกุศลเป็นสิ่งที่มีความจริง	๖๒
ภาคผนวก	๖๓

๑. พุทธพจน์ :

ธรรมของสัตบุรุษ

ที่ประชุมไม่มีสัตบุรุษ ไม่ชื่อว่าสภา
คนพูดไม่เห็นธรรม ไม่ชื่อว่าสัตบุรุษ
คนที่ละราคะ โทสะ โมหะ พูดเป็นธรรมแล ชื่อว่า สัตบุรุษ
บัณฑิตปะปนกับคนพาล เมื่อไม่พูดก็ไม่รู้ว่าเป็นบัณฑิต
ฟังกับสัตบุรุษ ฟังกระทำความสนิทสนมกับสัตบุรุษ
เพราะรู้สังขารของสัตบุรุษ ย่อมมีความเจริญไม่มีความเสื่อม
ราชรถที่วิจิตร ยั่งคร่ำคร่าได้
สรีระทั้งหลาย ก็ถึงความชราได้เหมือนกัน
ส่วนธรรมของสัตบุรุษ ย่อมเข้าไม่ถึงความชรา
สัตบุรุษกับสัตบุรุษด้วยกัน ย่อมรู้จักกันได้
ฟ้าและดินไกลกัน
ฝั่งข้างโน้นของมหาสมุทร ท่านว่าไกลกันมาก
ธรรมของสัตบุรุษ และธรรมของอสัตบุรุษ
ท่านกล่าวว่า ไกลกันยิ่งกว่านั้น

นี่คือภิกษุผู้เป็นสังฆคุณ

ภิกษุผู้น้อมใจไปสู่เหตุ ๖ ประการ คือ

หนึ่ง น้อมใจไปสู่การบรรพชา (การทำตนให้สันโดษยิ่งขึ้น)

สอง น้อมใจไปสู่ความเจียมสังัด (การพอใจในความวิเวก)

สาม น้อมใจไปสู่ความไม่เบียดเบียน (การมีความไม่ประมาท)

สี่ น้อมใจไปสู่ความสันนุपाทาน (การไม่ยึดติดในสังขารขันธ)

ห้า น้อมใจไปสู่ความสันตัตถหา (การปล่อยวางในโลกธรรมแปด)

หก น้อมใจไปสู่ความไม่หลงไหล (การไม่หมกมุ่นอยู่ในกามวัตถุ)

ภิกษุเหล่านั้นย่อมหลุดพ้นโดยชอบ

กิจที่จะทำเพิ่ม ย่อมไม่มี

รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ อัมมารมณฺ์ ทั้งที่นำปรารถนา

และไม่นำปรารถนา ย่อมทำให้ท่านหวั่นไหวไม่ได้

องค์คุณของธรรมกถึก

ผู้ที่แสดงพุทธธรรมมีสมบัติเขียนไว้ ๕ ประการ คือ

หนึ่ง แสดงธรรมไปตามลำดับเนื้อหา ไม่ตัดลัด ย่นย่อให้ใจความขาด
ทั้งนี้เพื่อให้เนื้อหาต่อเนื่อง สัมพันธ์ ลุ่มลึก โดยลำดับ

สอง อธิบายอรรถธรรมให้แจ่มแจ้งชัดเจน ให้เหตุผลพร้อม
ยกตัวอย่าง

ประกอบ แนะนำ ชี้แจง แสดงหลัก ให้ผู้ฟังเข้าใจ และกันไม่ให้เกิด
ความสับสน

สาม แสดงธรรมด้วยจิตเมตตา ปรารถนาให้เกิดประโยชน์กับผู้ฟัง
เพื่อนำไปประพฤติปฏิบัติ เพื่อประโยชน์ต่อตนเองและต่อผู้อื่น

สี่ ไม่แสดงธรรมด้วยเห็นแก่ลาภ ผลประโยชน์ อามิสสินจ้าง
หรือสิ่งตอบแทนอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ธรรม

ห้า ไม่แสดงธรรมเป็นการกระทบตนเองหรือผู้อื่น ไม่ยกตน
ไม่เสียดสี ไม่ข่มเหง เยาะเย้ย ถากถาง ซ้ำเติม หรือขุดคุ้ย
เรื่องของผู้อื่น

บุคคลสมาคมกับสัตบุรุษ

(ผู้มีองค์คุณแห่งการแสดงธรรม ๕ ประการ)

วีรชนทั้งหลายแสดงธรรมเพราะถึงพร้อมด้วยความไม่ประมาท
เห็นประจักษ์ธรรมด้วยญาณปัญญา
ผู้ฟังธรรมของท่านย่อมได้ประโยชน์ใหญ่
ประโยชน์ลึกซึ้ง เห็นได้ยาก สุขุมคัมภีรภาพ

แก่นของพุทธธรรม

รสเหล่านี้ใดที่มีในแผ่นดิน ความสัตย์ย่อมดีกว่ารสเหล่านั้น
ความหวั่นไหวย่อมไม่มีแก่บุคคล ผู้ไม่มีตัณหา มานะ ทิฏฐิ อาศัยอยู่
เมื่อความหวั่นไหวไม่มี ย่อมมีปััสสัทธิ
เมื่อมีปััสสัทธิ ก็ไม่มีความเพลิดเพลิน
เมื่อไม่มีความเพลิดเพลิน ความมาความไปก็ไม่มี
เมื่อความมาความไปก็ไม่มี จุติและอุบัติก็ไม่มี
เมื่อจุติและอุบัติก็ไม่มี โลกนี้โลกหน้าก็ไม่มี
และระหว่างโลกทั้งสองก็ไม่มี
นี่แหละคือที่สุดแห่งทุกข์

๒. ทิศทางพระพุทธศาสนา และปรัชญายุคไอที

ปัจจุบันและอนาคต

โดยนิยาม ความเป็นพระพุทธศาสนา ประกอบด้วย ๕ องค์ คือ

ศาสนา ศาสนธรรม ศานวัตถุ ศาสนพิธี และศาสนทายาท

ศาสนา ปัจจุบัน : ประวัติของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

มีหลักฐานภาคภาษาคนยี่ดียวกว่าศาสนาองค์อื่นๆ

อนาคต : พุทธประวัติภาคภาษาธรรม ควรเผยแพร่

วันวิสาขบูชาคือวันแห่งชัยชนะของมนุษยชาติ

วันมาฆบูชาคือวันแห่งการทำจิตให้ผ่องใส

วันอาสาฬหบูชาคือวันแห่งการทบทวนพฤติกรรมสุดโต่งของตนเอง

พุทธจริยา : ภาคภาษาคน เป็นมนุษย์ทำกิจกรรมตอนเช้า

ภาคภาษาธรรม เป็นผู้เคารพป่าผู้ให้ความกรุณาต่อสรรพชีวิต

ศาสนธรรม : ปัจจุบันภาคภาษาคน จารึกพระไตรปิฎก

ในกระดาศศิลา ดิสก์ แผ่นทองคำ

อนาคต : ภาคภาษาธรรม นำพุทธธรรมเป็นหลักประกันความสุข

ความปลอดภัย ความมั่นคงกับสรรพชีวิต

การมีศีล (๕,๘,๒๒๗,๓๑๑) : เพื่อได้รับการยอมรับ

การมีประโยชน์ (ตนและท่าน) : เพื่อได้รับความนับถือ

การมีบุญกิริยาวัตตูลิป : เพื่อได้รับความเคารพ

การมีปัญญา (สุต - จินต - ภาวนามยปัญญา) : เพื่อได้รับความรัก

การมีสังคหธรรม (๔ ประการ) : เพื่อความเป็นที่รัก

การมีอริยธรรม (มรรคมืองค์แปด) : เพื่อสัมมัตตานุภาพ

การมีอริยทรัพย์ (๗ ประการ) : เพื่อความประเสริฐทุกเมื่อ

การมีมงคลธรรม (๓๘ ประการ) : เพื่อความสวัสดิ์ในทุกสถาน

ศาสนวัตถุ ปัจจุบัน : วัด (ร้าง,ไม่ร้าง)

องค์ประกอบของความเป็นวัด แข่งกับคฤหัสถ์ของปุถุชนหรือไม่

สำนักปฏิบัติธรรม ภาคินตินัยควรทำให้เป็นเกณฑ์กลาง

จดทะเบียนหรือมีเกณฑ์กลางอย่างไร (ปัจเจกเกินไปไหม)

ศาสนพิธี : ปัจจุบัน : มีศาสนพิธีประกอบตามหนังสือสวดมนต์

อนาคต : จ้างวานหน้าม้าทำการตลาดแบบเกมโชว์ ภาพ

เอฟเฟค – ภาพนิมิต

ศาสนทายาท : ปัจจุบัน : ภิกษุ สามเณร โดยนิตินัย

และภิกษุณี สามเณรี แม่ชี ผู้ปฏิบัติธรรม (ศีลห้า) โดยพถตินัย

อนาคต : น่าจะมีคณะกรรมการกลางให้

นियามของ สติ สมาธิ สัมปชัญญะ ปัญญา

โดยจัดทำให้อยู่ในลักษณะให้หายข้อสงสัย

เลียนแบบ “**มลินทปัญหา**” ที่เป็นหลักฐานสมยุคสมัย

๓. ปรัชญายุคไอที : ปัจจุบันและอนาคต

เหตุ : เพราะเข้าใจสมบัติของอะตอมดีแล้ว ย่อมเข้าใจโลก และชีวิตดีด้วย

ปัจจัยที่สร้างความศักดิ์สิทธิ์ให้แก่วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี : เพราะมีการยอมรับข้อตกลงสากล หน่วยนับ หน่วยเวลา หน่วยคณิตศาสตร์ มาตรฐาน ระบบ สมมติ นิยาม ทฤษฎี หลักการ แนวความคิด เหตุผล ข้อมูลเดียว

ปัจจุบัน – ต้องเข้าใจรากเหง้าของภาษาอังกฤษ

_ ต้องเข้าใจอุดมการณ์ของฝรั่ง (go to the west)

_ ต้องเข้าใจความถูกต้องแบบฝรั่ง

_ ต้องเข้าใจการวัดความเจริญแบบฝรั่ง

_ ต้องเข้าใจเกณฑ์วัด IQ ของฝรั่ง (จำได้ เข้าใจ ประยุกต์ วิเคราะห์ ประเมิน (ผู้อื่นและธรรมชาติอื่นๆ ด้วยมาตรฐานความเชื่อที่ตัวเองยึดไว้)

อนาคต ๑ ใช้กาลามสูตรสิบซึ่งปริศนาธรรมของเถรวาท กล่าวคือ

ไม่รับ ไม่ปฏิเสธ ไม่หยุดอยู่ (ความเป็นกลางในปัจจุบันขณะ)

- หนึ่ง จงอย่าปลงใจเชื่อโดยการฟังตามกันมา (อนุสสวะ)
- สอง จงอย่าปลงใจเชื่อถือสืบ ๆ กันมา (ปรัมปรา)
- สาม จงอย่าปลงใจเชื่อโดยการเล่าลือ (อิตทิกิรา)
- สี่ จงอย่าปลงใจเชื่อโดยการอ้างตำรา (ปิฎกสัมปทา)
- ห้า จงอย่าปลงใจเชื่อโดยตรรกะ (ตักกะ)
- หก จงอย่าปลงใจเชื่อโดยอนุमान (นยะ)
- เจ็ด จงอย่าปลงใจเชื่อโดยคิดตรงตามแนวเหตุผล
(อาการปริวิตักกะ)
- แปด จงอย่าปลงใจเชื่อโดยเพราะเข้ากันได้กับทฤษฎีของตน
(ทิวฐินิชฌานิกขันติ)
- เก้า จงอย่าปลงใจเชื่อโดยเพราะรูปลักษณะน่าเชื่อ (ภัพพรูปตา)
- สิบ จงอย่าปลงใจเชื่อโดยเพราะนับถือว่า ท่านสมณะนี่คือครูของเรา
(สมโณโนครูติ)

๔. ทางรอดคือ โครงการสร้างมนุษย์ ผู้มีจิตวิญญาณนอกกรอบสถิติ

นี่คือบทบาทของพุทธศาสนาที่จะใช้วิกฤติให้เป็นโอกาส
สมัยโบราณทำพิธี (อธิษฐาน) ปล่อยราชรถเพื่อให้ไปเกย
หน้าบ้านโสดาบัน

๑ โครงการสร้างโสดาบันหนึ่งร้อยถึงห้าร้อยคน

โสดาบันหนึ่งร้อยคนสามารถหยุดทุกวิกฤติ

ในประเทศอาเซียน

โสดาบันห้าร้อยคนสามารถหยุดทุกวิกฤติในโลกให้ไทยเป็น
ที่ตั้งองค์การ สหประชาชาติ (UNO)

๒ โครงการสร้างเยาวชนอัจฉริยะทุกวงการ (เตรียมเยาวชนกู้วิกฤติ)

ผู้มีคุณธรรมจริยธรรมเป็นของแท้

๓ โครงการเชิงวิชาการ

- ทำวิจัยเกี่ยวกับการสอนปฏิบัติธรรม
- ทำวิจัยเกี่ยวกับการสร้างเยาวชนเป้าหมาย

(ให้เป็นปริญาเอก)

๕. ปรัชญายุคไอที : จากอดีตร้อยปีจนถึง ปัจจุบัน

๑ ได้สร้างมโนทัศน์ให้คนเชื่อว่า เพื่อประโยชน์ของมนุษย์แล้ว แม้แต่ขัดกับหลักศีลธรรมก็ถือว่า ถูกต้องชอบธรรม

เทคโนโลยีปศุสัตว์สมัยใหม่ อาหารสมัยใหม่สั่งได้ตามใจ

เกษตรสมัยใหม่ อุต - สำ - หา - กรรม (อุตสาหกรรม เทคโนโลยี การเกษตร มุ่งเน้นภาพลักษณ์ภายนอก) ของสังคมสมัยใหม่

๒ มุ่งประชาสัมพันธ์ทำลายความเชื่อการพึ่งตนเองได้รอบด้านของมนุษย์ ทำลายสมรรถนะในการหาและประกอบอาหาร ยา เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย การสังเกตดินฟ้าอากาศและสรรพชีวิตรอบตัว

กลับมุ่งเน้นมนุษย์คัลเจอร์ทางวิญญาณ ฟังเพลงตั้งแต่อยู่ในห้อง คลอดออกมาเลี้ยงให้ติดอาบ อบ นวด เสกทุกปัจจัยที่ต้องการจากบัตร เครดิต ควบคุมและหยุดตนเองไม่ได้จากการเสพสื่อผ่านทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ชำนาญสร้างมิตรภาพออนไลน์ ฯลฯ คิดต่อไปอีกได้มากมาย

๓ ไม่เห็นคุณค่าของธรรมชาติ มุ่งเน้นเสรีภาพการตามใจตัวเอง (นอน กิน เที่ยว พุด) โดยขาดสติ ทำหลักสูตรการศึกษาเชิงเดี่ยวหลักสูตรเดียว เรียนเหมือนกันทั่วประเทศ

การปฏิบัติธรรมควรมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ถึงเป้าหมาย ๓ ประการ

หนึ่ง อย่างต่ำที่สุด คือ เห็นคุณค่าของชีวิตของตนเอง

สอง อย่างกลาง คือ เห็นคุณค่าของความสันโดษที่ทำให้ชีวิต มีทุกข์น้อย

สาม อย่างสูง คือ การเห็นภัยของสังสารวัฏ

๖. นี่คือการเหง้าของปัญหา (ของโลกและมนุษย์)

ปัญหาของโลก คือ - พัฒนาชีวิตที่เรียบง่ายไปสู่ชีวิตที่ยุ่งยากซับซ้อน

- มุ่งไปในทิศที่ตามใจตนเอง จึงเข้าใจว่าตนเองมีจริง

จึงหันไปในทางหาความบันเทิงหลอเลี้ยวใจตนเอง

- ไม่กลัวตกเป็นทาสของความคิดที่ตนยึดไว้

- ไม่รู้ซึ่งถึงพระคุณของความรู้สึกรู้ตัว

- จึงมักจะเห็นเงินตรามีอำนาจ แทนการเห็นสมมติของภาษา

มีอำนาจ

- ผลลัพธ์ก็คือ การขาดการฝึกฝนให้ทั้งความคิดและความรู้สึกตัว
เกิดสมดุล
- เป็นทาสของความคิดใหม่ (ใหม่ๆ ของโลก) ล้วนนำไปสู่
ปากทางอบายภพ (เปรต อสุรกาย ตีรัจฉาน สัตว์นรก)
- เป็นทาสของความคิดปรุงแต่ง (ทุกชนิดในโลก) ล้วนนำไปสู่
ปากทางของความทุกข์
- เป็นทาสของการยึดติดของมาตรฐานต่างๆ (ทุกชนิดในโลก)
ล้วนเป็นปากทางของโลกธรรมแปด
- เป็นทาสของกาลเวลา ล้วนกลัวความตายจนเกินเหตุ
แม้ขณะที่หมดเวลาหายใจ ก็ยังคงกลัว

๗. เวลาเป็นสมบัติหนึ่งของรูป

เวลาเป็นปัจจัยทำให้เกิดความซับซ้อน

เงื่อนไขของเวลาคือกับดักของชีวิต

เมื่อความคิดหนึ่งถูกผูกติดเอาไว้ ทุกข์ต่างๆ ก็ติดตามมา

เวลาจะกลืนกินตัวของมันเอง และบีบคั้นสิ่งที่เป็นโทษของมัน

เมื่อมนุษย์พูดว่า *ไม่มีเวลา* เขากำลังถูกยึดครองด้วยโมหะกรรม

เมื่อมนุษย์พูดว่า *เวลาน้อย* เขากำลังมือคดยึดติดมาตรฐานที่ชอบใจ

เมื่อมนุษย์พูดว่า *เวลามากไป* เขากำลังมีสมาธิมากกว่าสติ

ถ้ามนุษย์พูดว่า *เวลาไม่มี* หมายถึงจิตอยู่ในปัจจุบันธรรม

ถ้ามนุษย์พูดว่า *เวลากินเวลา* หมายถึงจิตอยู่ในลักแต่ว่าทำ

ถ้ามนุษย์พูดว่า *หมดเวลา* หมายถึงจิตอยู่ในสังสารวัฏ

ถ้ามนุษย์พูดว่า *เกินเวลา* หมายถึงจิตอยู่ในสมมตติ

ถ้ามนุษย์พูดว่า *เวลาเป็นของมีค่า* หมายถึงจิตอยู่ในอิทธิบาทสี่

ถ้ามนุษย์พูดว่า *หยั่งรู้กาลเวลา* หมายถึงจิตเป็นศาสดาพยากรณ์

๘. การเห็นแจ่มแจ้ง

เห็นผัสสะ ก็คือ การเห็นที่เป็นสัมมาทิฏฐิ

เห็นเวทนา ก็คือ เห็นโลก (สังขาร)

เห็นตัณหา ก็คือ เห็นสังสารวัฏ

เห็นอุปาทาน ก็คือ เห็นกรรมและกฎแห่งกรรม

เห็นภพ ก็คือ เห็นลักษณะของกรรม

เห็นชาติ ก็คือ เห็นที่ตั้งของกรรม

เห็นทุกข์ ก็คือ เห็นผลลัพธ์ของกรรม (วิบาก)

เห็นโสกะ ปรีทวะ..... ก็คือ เห็นเหตุการณ์ที่สร้างกรรม

จะเห็นขั้นตอนไหน ก็คือ สมมติบัญญัติ

จะเห็นได้ยากได้ง่าย ก็คือ โลกธรรมแปด

จะเห็นได้จริง ก็คือ สติที่เป็นสัมมาสติ

จะเข้าใจว่าจริง ก็คือ ศรัทธาในปฏิจจนุปบาท

จะจำได้ว่าจริง ก็คือ สัญญาที่เป็นอริยมรรค

จะแจ้งใจว่าจริง ก็คือ สุกขมุตตา นิพพาน โลกุตระกุศล (ทั้งหลาย)

จะแจ่มแจ้งว่าจริง ก็คือ ปฏิสัมภิทาญาณ

๙. ตัณหา - อุปาทาน

ผู้อยู่ในปากทางอบายมุข มักจะประสบปัญหาารุนแรง ได้แก่
ติดเหล้า ติดยา ติดเกม ติดการพนัน ติดนอน ติดเก็ยจรรย์น ติดดู
การเล่น (แซทและแซร์) ติดคบคนชั่ว

ติดโฆษณา มักเป็นทาสของคำชวนเชื่อ

ติดประชาสัมพันธ์ มักเป็นทาสของข้อมูล

ติดเหตุผล มักเป็นทาสของวิชาการ

ติดทฤษฎีกฎหลักการ มักเป็นทาสของความรู้

ติดความคิดสร้างสรรค์ มักเป็นทาสของความเจริญ

ติดเวลา มักเป็นทาสของความผิตหวังไม่ได้ตั้งใจ

ติดนิเวรณ มักเป็นทาสของความเป็นผู้ตาม

ติดศรัทธาที่ขาดปัญญา มักเป็นทาสของศาสนาและลัทธิความเชื่อ

ที่ทำตามๆ กัน

โอกาสและจังหวะ เป็นสิ่งที่ต้องแสวงหา ไม่ใช่สิ่งที่นอนรอ

๑๐. แรงกรรม

ปัญหาความรุนแรงต้องเกิดจาก :

จิตเสพคุ่นความรุนแรงซ้ำๆ ตั้งแต่เด็ก

เห็นพ่อแม่ทะเลาะกันซ้ำๆ

ตนเองถูกตบตีด่าว่าซ้ำๆ

ดูเกมฆ่าทารุณซ้ำๆ

ไม่มีใครห้ามปรามความซ้ำซากจากการเห็นความรุนแรง

มีประเพณีที่ส่งเสริมการฆ่า การทำที่รุนแรง เพื่อความมัน

ในอารมณ์

ไม่มีความประทับใจเกี่ยวกับการทำบุญ มีแต่ความประทับใจ

ในความบาป

ไม่ได้รับการอบรมสั่งสอนที่ถูกต้อง

ไม่ได้รับการปลูกฝังให้กลัวบาปรักษาบุญ

ไม่ได้รับการบ่มเพาะให้เชื่อในบุญเกลียดบาป

ไม่ได้รับการทำจิตให้เกิดสุขจากการทำบุญซึ่งได้แค่บุญกิริยาวัตถุ

สิบประการ

เด็กและเยาวชนเหล่านั้น ย่อมมีสมรรถนะก่อความรุนแรง

ได้เป็นธรรมชาติธรรมดา เช่นนั่นเอง

๑๑. มตะ — อมตะ

ตายจากความรู้สึกทางกาย คือ อัมพาต

ตายจากความจำ คือ อัลไซเมอร์

ตายจากความจริง คือ เจ้าชายนิทรา (โคมา)

ตายจากคฤหัสถ์ คือ การบวช (ใจ)

ตายจากโลกีย์วิสัย คือ เนกขัมมบารมี

ตายจากร่างกาย คือ มรณะ

ตายจากอกุศลกรรม คือ สัมมาสติ

ตายจากโลกีย์ธรรม คือ วิมุตติญาณทัสสนะ

ตายจากทุกข์ทั้งปวง คือ ความเป็นเช่นนั้นเอง ตถตา

ตายจากอุปธิทั้งปวง คือ สมุทจเฉทประหาร

ตายจากขันธทั้งปวง คือ สุญญตวิหาร

ตายจากมหาภูตรูปทั้งปวง คือ อุปสมานุสติ

ไม่ตายจากธรรม (อมตธรรม) คือ ศรัทธา

ไม่ตายจากทรัพย์ (อริยทรัพย์) คือ ศรัทธา ศีล หิริ โอตัปปะ

สุตะ จาคะ และปัญญา

ไม่ตายจากความจริงแท้ (อริยสัจจ) คือ ปฏิจจสมุปบาท อริยสัจสี่

ไม่ตายจากโลก คือ ความดี ความชั่ว (หิริ โอตัปปะ)

ไม่ตายจากกรรม คือ อวิชา สังสารวัฏ

ไม่ตายจากโลก คือ โลกุตระกุศล

โลกุตระกุศลกับความดีความชั่ว ต่างกันที่ญาณปัญญา

ที่จะอัศจรรย์ในความเลิศค่าของทุกความรู้สึทงตนเองได้หรือไม่

๑๒. ประติมากรรมทางจิตวิญญาณ

การสร้างธรรมกายหรือกายธรรม ต้องผ่านขั้นตอน ๓ ประการ
หนึ่ง การทำโอวาทปาติโมกข์ให้ถึงพร้อม
สอง การกลับคืนอยู่ความสามัญธรรมดา
สาม การตกแต่งประติมากรรมด้วยโลกุตระกุศล
 ขั้นตอนที่หนึ่ง (โอวาทปาติโมกข์)
 การไม่ทำบาปทั้งปวง (ลจ ละ เลิก อกุศลวิบาก)
 การทำกุศลให้ถึงพร้อม (ลจ ละ เลิก นิ वर्ณธรรม)
 การทำจิตให้ขาวรอบ (ลจ ละ เลิก บุญบาป) เหลือแต่วิชาล้วนๆ
 ขั้นตอนที่สอง (สูงสุดคืนสู่สามัญ)
 สูงสุดคืนสู่สามัญ (ความธรรมดานี้แหละคือความสูงสุด)
 การทำงานคือการปฏิบัติธรรม
 (ทำด้วยมือ ทำด้วยวาจา ทำด้วยความคิด)
 การให้เพื่อให้เป็นการปลดหนี้สังสารวัฏ
 (ให้เวลา ให้สมรรถนะ ให้ความรู้)

ขั้นตอนที่สาม (สามัญธรรมดาคือโลกุตระธรรม)

เข้าถึงและชำนาญในตทั้งควิมุตติ หรือ อุปสมานุสติ (เหนือกาละเทศะ)

ชีวิต ลมหายใจ ความเข้าใจ ไม่แยกโลกจากธรรม (เหนือความเป็นคู่)

และไม่แยกธรรมจากโลก

ความรู้สึกที่เป็นโลกุตระธรรม (มีแต่ความเป็นหนึ่งของคุณารู้สึก)

๑๓. ความวิจิตรเป็นสมบัติธรรมดา ของจิตมนุษย์

ถ้าเราเชื่อตำนานหรือประวัติอารยธรรม

ทุกกลุ่มชนหรือทุกชาติพันธุ์ จะมีผู้ฉลาดบัญญัติความเป็นบุญและ
ความเป็นบาป

ผู้เชื่อและปฏิบัติตามคือผู้ทำให้เกิดการขยายตัวของบัญญัติเหล่านั้น
ยุคโลกาภิวัตน์ ฐานของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นฐานของ
ความวิจิตร

ไม่มีมนุษย์คนไหนด้านทานมาฆ่าและสมาร์ทโฟน

ยกเว้นเขาพิการเข้าถึงความวิจิตรของอาหารสำเร็จรูปไม่ได้
ด้วยตนเอง

ผู้บริหารกำลังเดินหน้า จัดฐานทางเทคโนโลยีสมาร์ทโฟน

จาก ๒ G เป็น ๔ G เป็น ๕ G และ WIFI

บีบคั้นให้คนต้องเปลี่ยนจากธุรกิจปกติเป็นธุรกิจออนไลน์

ธุรกิจออนไลน์ต้องทำให้มนุษย์ทำหน้าที่ที่ส่ำประการ

สร้างสรรค์สินค้าให้อัจฉริยะ

สร้างประชาสัมพันธหรือโฆษณาอันอัศจรรย์
มีโลจิสติกอันอัศจรรย์ ทั้งบริการรับส่งสินค้า และชำระหนี้ออนไลน์
มีกลยุทธ์เจ้าผู้บริโภคที่อัศจรรย์
มายาที่วิจิตรของมนุษย์จะถูกนำมาใช้มากกว่าทุกยุค
มนุษย์ที่จมอยู่กับมายาโดยไม่ยอมแสวงหาความจริง
จะถอยหลังและเป็นทาสทางจิตวิญญาณของคนฉลาดกว่า
พิธีกรรมที่มงายจะเป็นความวิจิตรของสังคมมนุษย์อีกครั้ง
ความวิจิตรจากปัจจัยภายนอกไม่เคยช่วยให้มนุษย์ฉลาดขึ้น
ถ้าเขาบริโภคอย่างขาดความคิดแยกคาย
ท่ามกลางความวิจิตรตระการตาของโลกมายา
โลกุตระกุศลก็ยังคงเป็นอมตธรรมอยู่ดังเดิม

๑๔. เสียงและภาษาของมนุษย์คือ สัญลักษณ์ของพระเจ้า

พระเจ้า หมายถึง ผู้สร้าง ควบคุม ผู้ทำลาย อันเป็นอมตะนิรันดร์
สัตว์ทุกชนิดน่าจะมียวีสื่อสารด้วยการออกเสียงเพื่อการดำรง
สัญชาติญาณความเป็นสัตว์นั้นๆ ไว้

มนุษย์คนหนึ่งผู้มีเมตตารักสัตว์ป่านชิววัน

ระหว่างเสียงสวดมนต์และเสียงเห่าของสุนัข

ซึ่งเขาเข้าใจถึงความหมายของทั้งสองสำเนียง

แต่ก็ยังลงความเห็นว่าเป็นเสียงสวดมนต์เป็นความศักดิ์สิทธิ์

สามารถคุ้มครองเขาได้ ยามเผชิญภัยอันตราย

มนุษย์ทุกชาติพันธุ์มีภาษาถิ่นสื่อสารกัน

แต่ภาษาเขียนก็ยังแสดงความยิ่งใหญ่ของอารยธรรมมากกว่าภาษาพูด

ถอดความหมายของภาษาเขียนได้ก็เรียนรู้อัจฉริยภาพของคน
โบราณได้

นั่นก็คือสมรรถนะในการถ่ายโอนอัจฉริยภาพระหว่างมนุษย์ด้วยกัน

อำนาจของภาษาเขียนจึงไม่เคยลดลง

ไม่ว่าอารยธรรมจะปรับเปลี่ยนไปก็ยุคก็ตาม

นี่คือสัจธรรมที่ยืนยันว่า

ปัญญาญาณเป็นความจริงแท้ที่ไม่แปรปรวนไปตามกาลเวลา

เสียงและภาษาของมนุษย์ ก็คือสัญลักษณ์ของพระเจ้านั่นเอง

เข้าใจข้อความที่กล่าวมาได้ ก็เข้าถึงโลกุตระกุศลได้เช่นกัน

๑๕. มโหรี (orchestra) ของอิริยาบถ

ความหุหนวกของเบโซเฟนทำให้เขาสามารถได้ยินออเตรสตร้า
จากภายใน

เสียงลมหายใจเข้าออกเป็นภูมิลักษณ์ของมโหรีของคลื่นเสียง

การเคลื่อนไหวของกระบังลมทำให้หลอดเสียงขยับตัว

อวัยวะภายในต่างขยับตัวและส่งพลังไปที่เส้นหลอดเสียง

จังหวะของเสียงขึ้น ลง สูง ต่ำ ที่นั่น ที่นี้ เป็นออเตรสตร้าของพระเจ้า

เคารพมโหรีจากในภายในคือการอ่อนน้อมต่อพระเจ้า

พระเจ้าจะรวมเข้ากับควมมีชีวิต

ความตั้งมั่น ความสุข ความยั่งยืนจะเกิดขึ้นเองโดยอัตโนมัติ

เมื่อใดชีวิตอยู่ใต้มโหรีบรรเลงโดยหัตถ์ของพระเจ้า

ความเป็นอมตะนิรันดร์จะเป็นสมบัติของชีวิต

เพียงแค่มีศรัทธาว่าจิตคือผู้รู้ ผู้สดับมโหรีของชีวิต

โลกุตระกุศลก็แจ่มแจ้งโดยฉับพลัน

ธรรมจกษุยอมเกิดขึ้นแล้วแกแขอ ผู้เคารพเสียงมโหรีของชีวิต

สดับเสียงมโหรีนี้เกิด

ในขณะนั้ ขณะเดิน ขณะเปลี่นแปลงอิริยาบถน้อยใหญ่

เงี่ยหูฟังด้วยความเคารพเกิด

ควมมีชีวิตข่างนำศรัทธาและนำเคารพ

นี่คือการบูชาที่สูงสุดชนิดหนึ่งแกควมมีชีวิตของตัวเราเอง

บูชาเช่นนี้ยอมถึงซึ่งควมเทียงแท้แห่งตถาคต

ชีวิตเราก็บริสุทธิ์ไม่ต่างจากพระตถาคตเจ้า

๑๖. จังหวะและโอกาสคือที่นี้และเดี๋ยวนี้

ตราบเท่าที่ยังมีสรรพสำเนียงจากในภายใน (ร่างกาย)
 ฉากของชีวิตทุกขณะ ย่อมทรงไว้ซึ่งความอัศจรรย์
 อัศจรรย์ถึงความรู้สึกต่างๆ นาๆ ที่นั่น ที่นี้ ที่โน่น
 ทุกขณะแห่งความรู้สึกคือการผุดขึ้นจากหัตถ์ของพระเจ้า
 ความรู้สึกกระจัดกระจายบ่งบอกถึงความใส่ใจของพระเจ้า
 เป็นของขวัญอันล้ำค่าจากพระเจ้าที่ประทานให้กับชีวิต
 จิตของผู้ใด น้อมรับความรู้สึกด้วยความอ่อนน้อม
 และภักดีต่อพระมหากษัตริย์คุณของพระเจ้าที่มีต่อชีวิต
 โลกุตรรุกุศลย่อมผุดบังเกิดเป็นของขวัญกับจิตของผู้นั้น
 อิศราภาพ สันติ ความสงบ ความสุข ที่เที่ยงแท้ย่อมเป็นสมบัติของจิต
 ทุกจังหวะที่เราารู้สึก นั่ง ยืน นอน เดิน
 ทุกกิจกรรมที่เรากำลังทำ ฟัง พูด ถาม คิด
 มัมคือโอกาสแห่งเสรีภาพ และภราดรภาพ
 ขอเพียงแต่เธอชื่นชมทุกความรู้สึกที่พระเจ้าประทานให้เท่านั้น
 (พระเจ้าของพระเจ้า คือ อิทัปปัจจตา)

๑๗. เอกลักษณ์ของโสดาบัน

หนึ่ง ปราศจากอคติสี่ คิต พุด ทำ โดยไม่ลำเอียง
เพราะรัก โกรธ กลัว หลง

สอง มีการให้อย่างสม่ำเสมอ ให้ของสะอาด
ให้ของประณีตพอกับธรรม

ให้เหมาะกาลให้เหมาะบุคคล

ให้เพราะมีปัญญากำกับอยู่เป็นนิตย์

เป็นบุญกิริยาวัตถุ สร้างกุศลสังขาร

สาม รู้ว่ากฎ กติกา เป็นสิ่งจำเป็น เพื่อการพัฒนาตนเอง
เพื่อการพัฒนาชุมชน

เพื่อการพัฒนาสังคม เพื่อเป็นมรดกทางวัฒนธรรม

๑๘. เหตุที่โสดาบันควรเป็นเป้าหมาย ของชีวิตทุกคน

หนึ่ง มีปัญหาส่วนตนน้อยเพราะเห็นอมตะธรรม

ปัญหา เหลือแต่เท่าดินติดปลายเล็บ เวลาทั้งหมดอุทิศให้ผู้อื่น

สอง จิตเป็นใหญ่เป็นประธานของสรรพสิ่ง (หยิ่งเห็นธรรมชาติ)

รู้วิธีสร้างฮาร์ดแวร์โดยการภาวนาให้พ้นจากโรคกาย (โรคติดความคิด)

รู้วิธีสร้างซอฟต์แวร์โดยสติปัญญาให้ลด บาป อกุศล (โรคติดกตিকা)

เพิ่มแต่ บุญ กุศล

สาม มั่นใจในจิต เห็นว่าคือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ปฏิรูปได้โดยการภาวนา

เห็นโอกาส จังหวะที่จะทำกุศลและทำจิตให้บริสุทธิ์โดยการภาวนา

เห็นโอกาส จังหวะที่จะช่วยเหลือผู้อื่นได้โดยการกระทำตาม

เหตุปัจจัย

สี่ คุณค่าของมนุษย์ คือ การหมั่นอบรมจิตของตน

(เห็นศักยภาพของพุทธจิต)

คุณค่าของมนุษย์ คือ การควบคุมบังคับอารมณ์ (ทักษะ)

คุณค่าของมนุษย์ คือ การปรับเปลี่ยนอารมณ์ด้วยสติปัญญา

คุณค่าของมนุษย์ คือ การวางจิตอยู่เหนืออารมณ์

๑๔. ท่องเที่ยวในสังสารวัฏ

- ท่องไปในดินแดนที่มีภูมิประเทศเป็นหนึ่ง อัจฉรย์ เช่น พระอาทิตย์ขึ้นตอนสองยาม ที่ขั้วโลกเหนือ ขั้วโลกใต้ พิชิตยอดเขาหิมาลัย ป่าอะเมซอน น้ำตกไนแอการา ทำนองนี้
- ท่องเที่ยวไปในอารยธรรมที่เป็นหนึ่ง เช่น กำแพงเมืองจีน ทัชมาฮัล โบสถ์คริสต์อันวิจิตร โบสถ์ฮินดู ถ้ำอัลโรลา อาซัลตา ทำนองนี้
- ท่องเที่ยวไปในวนอุทยานก้องโลก โยชิมิติ เกลเซิลแนทชั้่นนอลพาร์ค
- และสถานท่องเที่ยวที่เป็นวนอุทยาน มรดกโลกที่ขึ้นทะเบียนหลายร้อยแห่ง
- ท่องเที่ยวไปในเมืองเก่า เมืองในอุดมคติโลก ที่ยูเนสโก รับรองมีกระจายอยู่เกือบทุกประเทศ
- ท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ชมป่า ชมถ้ำ ชมปะการัง ชมนก ทำนองนี้
- ท่องเที่ยวเชิงนิทรรศการ มหกรรมเทคโนโลยี รถยนต์ สมาร์ทโฟน นาฬิกา ทำนองนี้
- ท่องเที่ยวเชิงวิชาการ ซิมโพเซียม ประชุมสัมมนาวิชาการพิเศษทำนองนี้

- ท่องเที่ยววัด สถานที่ปฏิบัติธรรม ตลาดน้ำ พบวิถีชีวิตโบราณ
  - ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ สารพัดมิติ ศิลปกรรม สารพัดสร้างสรรค์
  - ท่องเที่ยวชมหนังสือ ตลาดนัด ตลาดขายของเฉพาะทำนองนี้
  - ท่องเที่ยวออนไลน์ แล้วแต่ชอบ เกม แชนแนล สั่งซื้อสินค้าปัจจัยต่างๆ
  - ท่องเที่ยวไปในการบันเทิง ภาพยนตร์ สารคดี นิยาย กีฬาชนิดต่างๆ
  - ท่องเที่ยวไปในมิวสิควิดีโอ แนะนำที่กิน ที่ช้อปปิ้ง ที่พักผ่อน
  - จบหรือยัง.....**แต่พระพุทธเจ้าส่งเสริมการท่องเที่ยวภายใน**
  - ท่องเที่ยวเข้าไปในอารมณ์เก่า อารมณ์ใหม่ ทั้งที่เป็นค้นหา และมีใช้ค้นหา ที่พากรรมชนิดต่างๆ มาให้
  - ท่องเที่ยวไปในความจำ ที่เป็นความเชื่อ ที่ดี ที่ไม่ดี ที่ใช่ ที่ไม่ใช่
  - ท่องเที่ยวไปในการปรุงแต่ง การใช้วิถีชีวิตของตนเอง การวางเป้าหมายของชีวิต
  - ท่องเที่ยวไปในความจริงแท้ **ชีวิตคืออะไร ชีวิตควรเป็นอย่างไร** เกิดมาเพื่อท่องเที่ยวดังที่โลกาภิวัดน์สรรเสริญอยู่หรือ
  - ความพอใจสูงสุด ความสุขที่ยั่งยืน ความอิสระ คืออะไร
- เสรีภาพ อิสระภาพ การอยู่เหนือความกลัวทุกประเภท.....
นี่ต่างจากที่ควรท่องเที่ยว

๒๐. ความเต็มเปี่ยมของปัจจุบันขณะ

ความรู้สึกรู้ ตื่นรู้ ประกอบด้วยประสบการณ์ทั้งหมดของชีวิต
รวมทั้งความต้องการและไม่ต้องการ มีพร้อมอยู่ที่นี้
นี่คืออนุตตรियธรรมของปัจจุบันขณะ
ความเต็มเปี่ยมบริบูรณ์จะเกิดขึ้น เมื่อบุคคลปราศจากความสงสัย

ปุถุชนเห็นความรู้สึกตัวเป็นความวณเวียน น่าเบื่อ ไม่น่าตื่นรู้
เพราะภายในยังประกอบด้วยเครื่องกันความจริง นั่นคือ
การอยากเสพกามวัตถุที่ชอบ อยากปฏิเสธกามวัตถุที่ไม่ชอบ
ฟุ้งซ่านรำคาญใจกับข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ สงสัยในตนเองและผู้อื่น
และมีกลไกการหลีกเลี่ยงการรบกวนแห่งหาวนอน

กำจัด ปราบ ปราม สิ่งที่เรียกว่าเครื่องกันความจริงทั้งห้า
ออกเสียได้ อย่างถาวร อย่างชั่วคราว เมื่อใด
เมื่อนั้น อนุตตรियธรรมจะผุดขึ้นพร้อมกับความตื่นรู้
การตรัสรู้ก็คือการเห็นแจ้งสังสารวัฏและนิพพานอยู่ที่เดียวกัน
อุบายวิธีกำจัดอุปสรรคกวนนำเสนอโดยศาสดาและมหาสาวกทั้งหลาย
แต่การจะเข้าถึงความจริงแท้ได้
มีแต่ศรัทธาในจิตของท่านเท่านั้น ที่จะนำทาง

๒๑. ประสบการณ์ตรงมีความอึดตัวพอดี ต้องมีจริง

กินดีอย่างไรให้พอดีอึด ถ้าอึดเกินก็จะอึดอัด พอดีจึงมีจริง
 ดูทีวี ดูข่าว ดูนิยายอย่างไร ให้พอดีเป็นความบันเทิง พอดีจึงมีจริง
 พุดดั่งแค้ไหน พุดยาวแค้ไหน พุดมีสาระแค้ไหน พุดมากไปก็เหนื่อยได้
 อ่านแค้ไหน ขยันอ่านแค้ไหน ขยันจดแค้ไหน ความพอดีมีอยู่จริง
 ทำกับข้าว ปอกผลไม้ ล้าง หั่นผัก ถ้ามากไปจะรู้ทันที
 ความพอดีมีอยู่จริง
 ถ้ามีสติอยู่กับตัว แค้อิริยาบถสามัญธรรมดา ความพอดีมีอยู่จริง
 คราวนี้ที่ยากกว่านั้นคือ
 ทำดีแค้ไหน ไม่เกินดี ไม่ติดดี ไม่เมาดี ไม่หลงดี นี้ชียากกว่า
 แม้กระทั่งการให้ ที่เป็นส่วนหนึ่งของไตรสิกขา ก็ยังต้องมีความพอดี
 ไม่ใช่ให้ อุปการะเสียจนผู้รับเคยตัว
 ต่างพากันไปเล่าลือว่าเราชอบทำบุญ ไปพบเถอะ
 ต้องได้ปัจจัยแน่นอน
 ลองทำดีขนาดมีการเล่าลือ แสดงว่า ทำดีเกินดีไปแล้ว

ความน่ารำคาญจะตามมาไม่รู้จบ
เดียวโครงการนี้ เดียวโครงการนั้น ทำอย่างนี้ ทำอย่างนั้น
อ้างมา ล้วนน่าสรรเสริญ น่าช่วยทั้งนั้น
ถ้าหากใครไม่มีเป้าหมายเป็นของตนเอง
การอนุเคราะห์ช่วยเหลืออย่างไรที่เห็นดีด้วย
ตัวอย่างเช่น อาจารย์ใหญ่มาจากอีสานไกล มาขอทำเครื่องกรองน้ำดื่ม
นี่ไม่ใช่เป้าหมายข้าพเจ้า ไม่มีปัญญาที่ดีกว่าหรือ
จึงต้องให้เด็กตีมน้ำกรอง
เรื่องเหล่านี้เป็นเกร็ดเล็กๆ ที่เป็นการทำบุญร่วมสมัย
แต่คนตกสมัยอย่างผู้เขียน เห็นว่า นี่คือการหลงตามใจกิเลส
การฝึกฝนให้นักเรียนนิสัยเสีย ปั่นเปรอนี่ นั่น โน่น
ด้วยโครงกันปั่นน้ำใจของผู้ใหญ่
โครงการบวชสามเณรฤดูร้อน บวชแม่ชีน้อย
บ่อยครั้งเป็นการแอบอ้าง เพื่อการหาทุนของผู้ใหญ่
เพียงเอาการบวชเด็กมาบังหน้า แต่มิได้มีการอบรมให้สมกับคำว่า
“เข้าพิธีบวช”
เมื่อประสบการณ์ตรงมีความอึดตัว เพราะประสบทั้งข้อดี
ข้อด้อยของพิธีกรรมเหล่านั้น
ทางสายกลางย่อมเกิดขึ้นทันที

๒๒. ไวยากรณ์ของสภาวะธรรม

ความอดทน คือ การขยี้รูปขันธ์ให้เป็นมหาภูตรูปธาตุ

ความเพียร คือ การใช้ประโยชน์จากรูปขันธ์

ความพัก คือ การใช้ประโยชน์จากสัญญาตาธาตุ

ในเพียรมีพัก คือ สัมมาสติ

ในพักมีเพียร คือ สัมปชัญญะ

ความอดทน ต้องทำงานคู่กับ ความตั้งมั่น

ความเพียร ต้องทำงานคู่กับ ศรัทธา

อินทรียสังวร เปรียบดัง สมาร์ทโฟนพร้อมใช้งาน

พละสังวร เปรียบดัง สมาร์ทโฟน กำลังใช้งาน

ทุกสิ่งทุกอย่าง อยู่ ภายใต้กฎไตรลักษณ์

ทุกขณะ คือ เวทนาสาม

ทุกเวลา คือ ตัณหาสาม

ทุกนาที คือ อุปาทานสี่

ทุกเงื่อนไข คือ อวิชชาหนึ่ง (ทุกมิติ)

ทุทเรื่อง คือ สัซขารสาม (ทำ พุด คืด)

ทุทขณะจิต คือ วิญญานหก

ทุทองค์ประกอบ คือ รูปนามหนึ่ง

ทุทประเภท คือ อายตนะหก

ทุทภพ คือ สัซสารวัฏ

ทุทชาติ คือ สัซสารจักร

ทุทขั ทุทขั คือ เกิด แก่ เจ็บ ตาย

สุข สุข คือ เหนือ เกิด แก่ เจ็บ ตาย

๒๓. ความเป็นบัณฑิต

- ๑ บัณฑิตย่อมฝึกตนเอง และดำรงการฝึกตนเองไว้ชั่วชีวิต
  - ๒ การฝึกฝนที่ถูกต้องคือ ฝึกให้มีสมดุลงาม คือ สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพปัญญา
  - ๓ เมื่อชีวิตมีสมดุลงถูกต้องดีแล้ว ย่อมตั้งใจในสิ่งเร้า ที่เข้ามารอบด้าน ผ่านตา หู จมูก ลิ้น กายและใจ
  - ๔ บัณฑิตที่ฝึกตนจนจนเกิดสมดุลงดีแล้ว จึงจะยืนหยัดได้ในสังเวียน แห่งการต่อสู้ การแสวงหา การพัฒนา ที่ถูกทาง
  - ๕ เส้นทางของบัณฑิตควรเป็นเส้นทางที่สะอาด อบอุ่นด้วยความเอื้ออาทร มีโลกภัพเป็นมิตรภาพอย่างแท้จริง
  - ๖ ผู้ใดมีวิชาการแก่กล้า แต่หัวใจกลับอ่อนล้า มีชีวิตที่กัดตนเอง ไม่รู้จักทำให้สงบ ไม่กรุณา ไม่เอื้ออาทร เรียกว่าเป็นบัณฑิตกระดาษเปื้อนหมึก
  - ๗ จงอย่ามีการศึกษาที่ทำลายคุณธรรมและจริยธรรมของตนเอง แต่จงศึกษาเพื่อความเป็นบัณฑิต
- ผู้สามารถนำตนเองได้ ใช้ตนเองเป็น**

๒๔. บัตรประชาชน

- ๑ เรามักจะคิดถึงบัตรประชาชน เมื่อต้องการไปเลือกตั้ง
- ๒ ยิ่งต้องการเดินทางท่องเที่ยวไปในต่างแดน ไม่ใช่แค่ต้องการบัตรเพื่อไปทำหนังสือเดินทางเท่านั้น
เกิดเหตุการณ์อะไรทำให้หนังสือเดินทางหาย บัตรประชาชนใบนี้แหละที่จะทำให้เราได้รับความช่วยเหลือ
(คิดถึงบุคคลที่เป็นโรบินฮูด เขาจะไม่ได้รับความช่วยเหลือใดๆ ทางการทูต โดยเฉพาะขณะที่กำลังลอยอยู่บนเรือกลางทะเล)
- ๓ ทุกครั้งที่ต้องการสิทธิประโยชน์ ในฐานะสัญชาติไทย เช่น สิทธิในการเข้าศึกษา เข้าทำธุรกรรม เข้าทำงาน เข้ารับการรักษาพยาบาล และสิทธิอื่นๆ อีก ก็บัตรประชาชนใบเดียวนี้เอง
- ๔ ลายเซ็นหรือลายนิ้วมือในบัตรประชาชน ยังใช้แสดงอัตลักษณ์ของเรา นอกเหนือจากข้อมูลสากลในบัตร ยังมีข้อมูลพิเศษต่างๆ นาๆ ที่แทรกอยู่ในบัตร
- ๕ สิทธิมากมายที่เราได้รับจากการมีบัตรประชาชนแล้ว....เคยคิดบ้างไหม มีเหตุปัจจัยมหาศาลแค่ไหนที่สัมพันธ์กับการได้สิทธิประโยชน์ของเราเหล่านั้น

๖ ทุกสิทธิประโยชน์มิได้บ่งบอกถึงอัตลักษณ์ของเราเท่านั้น แต่มัน
ยังแสดงวิวัฒนาการของสังคม ที่

พัฒนามาในหลากหลายมิติ จนกระทั่งมอบสิทธิประโยชน์มากมาย
มหาศาล เพื่อให้คนไทยภูมิใจใน ฐานะเกิดเป็นพลเมืองของ
ประเทศไทย

๗ ประเทศไทยน่าจะสอนให้คนไทยภูมิใจ ในสิทธิประโยชน์ที่รัฐ
มอบให้อย่างมากมาย

**ลองถาม - ลองตอบด้วยตนเอง ก็ารู้ถึงคุณธรรม และ
จริยธรรมและปัญญาของตัวเอง**

ที่ได้ครอบครองบัตรประชาชนของรัฐบาลไทย

๒๕. คำคม คมคำ ของ แม่ชี ดร. ไพเราะ ทิพยทัศน์

สมัยโบราณ คนสยามส่งบุญจากรุ่นสู่รุ่น โดยแข่งกันสร้างวัด
สมัยโลกาภิวัตน์ คนไทยส่งหนี้จากรุ่นสู่รุ่น โดยแข่งกันกู้หนี้ต่างชาติ
มองจากหลักการไตรสิกขา (ทาน ศีล ภาวนา) ของชมราวาส
ความเหลื่อมล้ำการครอบครองมรดก เนื่องจากพลังที่ต่างกัน
ของการให้และการเสียสละ
ความเหลื่อมล้ำของความปลอดภัยในปกติชีวิตและทรัพย์สิน
เนื่องจากการศรัทธาในการรักษาศีลมีไม่เท่ากัน
ผู้ขาดศรัทธาในศีลข้อที่หนึ่ง กล้าทำแท้ง กล้าซื้อเป็นซี้ตายในสัตว์
ผู้ขาดศรัทธาในศีลข้อที่สอง กล้าใช้ธรรมชาติอย่างไม่เกรงใจธรรมชาติ
กล้าใช้ของแบรนด์เนมเพื่อยกระดับความสุขจากภายในใจ
ผู้ที่ขาดศรัทธาในศีลข้อที่สาม ชอบเปลี่ยนของรัก เช่น แต่งงาน
หลายหน ชอบเลี้ยงสัตว์หลายอย่าง แล้วปล่อยเมื่อเบื่อ
ชอบแหยงของรักของผู้อื่น ทั้งเชิงรูปธรรมและเชิงนามธรรม
ผู้ขาดศรัทธาในศีลข้อที่สี่ ชอบพูดไม่เต็มความ
(ตัดบางตอนออกเติมบางคำเข้าให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน)

ชอบแซทและแซร์อย่างไม่รอบคอบ กลายเป็นเหตุของข่าวลือและเป็นความน่าเสียขวัญแก่ผู้อื่น

ผู้ที่ขาดศรัทธาในศีลข้อที่ห้า ไม่สำนึกถึงบุญคุณของผู้ที่ใช่มือทำงาน เพราะเคยชินกับการใช้เงินทำงาน

ชอบจมอยู่กับยาเสพติด เช่น เหล้า บุหรี่ ยาบ้า หรือ สิ่งเสพติดต่างๆ อย่างเมามัน

เช่นติดการพนันจนลืมสุขภาพร่างกาย ติดส่งเฟสบุ๊ค ส่งไลน์ ติดเล่นเกมส์เป็นต้น

๒๖. กัลยาณมิตรที่เป็นบุคคล

กัลยาณมิตร หมายถึง ความเป็นเพื่อนที่ทำให้เกิดความสุข
สงบร่มเย็น

แผ่นดินที่อยู่อาศัย นอกจากเอื้อเพื่อปัจจัยสี่แล้ว ยังเป็นแผ่นดิน
อบอุ่น ปลูกพืชพันธุ์ธัญญาหารได้ง่าย เพราะเป็นแผ่นดินทอง ทำให้เกิด
ความอุดมสมบูรณ์ในข้าวปลาอาหารและสิ่งจำเป็นอื่นๆ

ความเป็นภัยพิบัติจาก ร้อน แล้ง น้ำท่วม แผ่นดินไหว พายุถล่ม
โรคระบาด เหล่านี้ บางถิ่นบางที่กลับไม่มีภัยดังกล่าว เรียกว่า ยอด
กัลยาณมิตร ผู้คนใช้ชีวิตอย่างสงบสุขตลอดชั่วอายุ

จารีต ประเพณี ตำนาน ค่านิยม ความเชื่อ เป็นมรดกตกทอดจาก
บรรพชน ถ้ายิ่งเอื้อเพื่อเจือจาง ทำให้คนรักใคร่สามัคคี ประองดอง แบ่งปัน
ช่วยเหลือกัน ร่วมมือกันแก้ปัญหา และมีความสุขด้วยกัน แสดงว่ามีบรรพชน
เป็นกัลยาณมิตร

ความเจริญ ความพัฒนา ทางสังคมและเศรษฐกิจในยุคนี้ ก่อให้เกิด
การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตเกือบทุกสิ่งทุกอย่าง

การศึกษาในระบบ กระตุ้นการมุ่งไปข้างหน้า สร้างปรัปกรณ์ทาง
ความคิด สร้างจินตภาพที่เต็มไปด้วยวิถีชีวิตฟุ้งเฟ้อ และแข่งขันกันสร้าง
รูปลักษณ์ภายนอก ด้วยความเป็นแบรนด์ หรือการมีรสนิยมที่เลิศไม่
เหมือนใคร

ภาพลักษณ์ภายนอกวงการแห่งการประดับเครื่องประดับ การย้อมผม แต่งหน้า เปลี่ยนลุคที่ถูกแทรกซึมในนิยายละครหรือภาพยนตร์ หรืองานนิทรรศการต่างๆ ทำให้คนสมัยใหม่ หมกมุ่นอยู่กับการแต่งแต้มสีสันให้กับร่างกายและหน้าตาตนเอง จนกระทั่งเข้าไม่ถึงความหมาย ความจริง ความงาม ของจารีต ประเพณี ค่านิยม ที่ถูกส่งทอดจากบรรพชน ผ่านความเชื่อพุทธธรรม หรือ พุทธศาสนา

พุทธธรรมเป็นแก่นแท้ของคำสอนของพระพุทธเจ้า องค์ผู้เป็นศาสดาศาสนาพุทธ แต่ความเป็นพุทธศาสนายังต้องประกอบไปด้วย ศาสนวัตถุ ศาสนพิธี ศาสนทายาท รวมเป็น ๕ องค์ประกอบ

แม้ว่าเป็นของถูกส่งต่อจากโบราณแต่ก็ถูกมองข้ามจากคนยุคนี้

การไม่เน้นให้ไตรสิกขา (ทาน ศีล ภavana ศีล สมาธิ ปัญญา) เป็นบาทฐานของการสร้างปัญญาทำให้การพัฒนาวิถุหลุดกรอบจากหลักทางสายกลาง ไปเป็นการพัฒนาที่มุ่งเน้นไปข้างหน้าและลงท้าย ยิ่งพัฒนายิ่งซับซ้อน ยิ่งแก้ไขยิ่งซ้อนเงื่อนปมให้แก่ มากมายสุดพรรณนา

การพัฒนาที่มุ่งไปข้างหน้า นำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาต่อยอด ยิ่งทำให้สังคมซ้อนปมปัญหาให้ซับซ้อน จนแค่เห็นเปลือกนอกของปัญหา

การแก้ไขปัญหาที่มุ่งไปข้างหน้า จะมีหลักการมองปัญหามนุษย์เป็นสัตว์เศรษฐกิจ มุ่งไปที่การเพิ่มรายได้ การบริโภคที่มากขึ้น สะดวกขึ้น กลับยิ่งเพิ่มการเห็นแก่ตัวให้มนุษย์

ความเห็นแก่ตัวเป็นรากเหง้าของมิจฉาทิฏฐิ ทำให้มนุษย์มองความผิดจากปัจจัยภายนอก มากกว่าจะหันมาทบทวนอารมณ์ ความเชื่อ และบทบาทของตนเอง ดังที่พระพุทธเจ้าวางหลักไว้ให้

เมื่อระบบความเชื่อ โครงสร้างของการพัฒนาสร้างความเห็นแก่ตัว ทบทวิยิ่งขึ้น

ผู้ใดที่ทนสภาพดังกล่าวไม่ไหว

ย้อนกลับมาใช้หลักพุทธธรรมแก้ปัญหา

จะไม่มีคำว่าสาย ไม่มีคำว่า แก้ไม่ได้ ถ้าเกิดศรัทธาขึ้นจริงนั่นก็คือ ศรัทธาที่จะเห็นร่างกายตนเอง ข้อเท็จจริงจากอดีต และอารมณ์ที่เติมไปด้วยปัญหา เป็นของมีค่า

ควรหันกลับมาดูแลรักษาด้วยสัมมาสติ

สัมมาสติจะช่วยให้เห็นบุญคุณของแผ่นดิน ของธรรมชาติ ของหลักการพุทธธรรมที่ถูกส่งต่อมาจากบรรพชน

สัมมาสติจะช่วยให้เห็นค่าของกระบวนการ คิด พุท ทำ ที่รู้เท่าทันว่าเกิดขึ้นมาอย่างไร ตีบลงสู่อะไร ด้วยตนเอง

สัมมาสติจะช่วยให้เห็นความแตกต่างของความรู้ ความเชื่อ ความคิด และความรู้สึกที่ผูกตามธรรมชาติธรรมดา

สัมมาสติจะช่วยให้เข้าถึงความเป็นปัจจุบันขณะคิดพูดทำและสัมมาสติ จะทำให้ได้ตนเองเป็นยอดกัลยาณมิตร

๒๗. ความบริสุทธิ์ของจิตเดิม

คือสภาวะที่สุข สงบ กับความเป็นธรรมชาติ ธรรมดา (รอบ ๆ ตัว)

นั่งอยู่ในห้องอาหาร เสมือนนั่งอยู่ในจักรวาลอันเว้งว่าง ด้วยความ
เจียบ ความสงบ ทะลุไปไกลสู່ทางช้างเผือก

ร่างกาย คือ เครื่องยนต์เครื่องมือของจิตเดิม

ลมโชยอ่อนๆ กระทบผิวกาย นี่คือความบริสุทธิ์ของจิตเดิม แคว้รู้
ความเคลื่อนไหวของสายลม แสงแดด เสียงใบไม้ร่วง ใบไม้ร้อน

ไม่มี ไซ้ / ไม่มี ไซ้ บริสุทธิ์ / แปรเปื้อน

เห็นทุกอย่าง อย่างที่เห็น เป็นเช่นนั้นเอง (โดยไร้ความคิด)

แม้ว่าจะมีเงื่อนไขที่เป็นมลทินในสายตาโลก

เช่น ความสกปรก คราบ ไคล แต่รับรู้ได้เป็นหนึ่งเช่นนั้นเอง

จะเรียกว่า กลมกลืนธรรมชาติ ธรรมดาก็ได้ คารวะตากับสิ่งแวดล้อมก็ได้

กลมกลืน หมายถึง ไม่แยกว่า นิ่มนุชย์ นี้นั้นไม้ นี้นัตว์ นี้นิ่งไร
ชีวิต ทุกความเชื่อมต่อทางตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ ที่สงบเป็นหนึ่ง จึง
กลมกลืน

คารวะ หมายถึง ไม่ใช้มาตรฐานที่ตนชอบ ที่ตนเชื่อ ที่ตนรับเอามา
จากอารยธรรม ไปวิเคราะห์ จำแนก แจกแจง แยกส่วนธรรมชาติ

เมื่อกลมกลืนด้วยคารวะ ก็ไร้อายตนะที่เป็นคู่ ไร้ความถูก ความผิด
ความเป็นบวก ความเป็นลบ ความเป็นโทษ ความเป็นประโยชน์ และอื่นๆ

สภาวะเช่นนี้ สงบจากความวุ่นวาย สว่างจากความรู้ทั้งหมด

เสียงนก ยังคงแว่วอยู่ไกลๆ บริสุทธิ์ด้วยเสียงนก

เสียงรถยนต์ ยังคงแว่วอยู่ไกลๆ บริสุทธิ์ด้วยเสียงเทคโนโลยี

เสียงนาฬิกาเดิน ยังคงแว่วอยู่ไกลๆ บริสุทธิ์ด้วยเสียงนาฬิกาเดิน

เสียงลมหายใจ ยังคงแว่วอยู่ไกลๆ บริสุทธิ์ด้วยเสียงลมหายใจ

ความรู้สึกทั้งหลายทั้งหมด เป็นแค่ความรู้สึกธรรมดาเช่นนั้น

ไร้เจตนา ไร้เจตจำนง ไม่แยกธาตุ ชั้นๆ อายตนะใดๆ แต่รู้ความ
สงบ สว่าง กลมกลืนอย่างเรียบง่ายกับธรรมชาติ

รูป-นาม-จิตเดิม มันแค่รู้สงบเงียบเบาอยู่เช่นนั้นเอง ไร้ภาษา
ไร้เงื่อนไข

๒๘. จิตหนึ่ง — จิตเดิม (สังสารวัฏ — นิพพาน)

จิตหนึ่ง คือ ความหนึ่งรู้ – รู้ – สิ่งมีจริง – ได้แก่ธาตุ ชั้นที่ ๓ อายตนะ

จิตเดิม คือ ความรู้ – หนึ่ง – สิ่งมีเอง – ได้แก่อำนาจของธรรมชาติ และอำนาจของจิตที่ยิ่งใหญ่เกินจะพรรณนาด้วยภาษา (พันภาษา)

จิตหนึ่ง คือ สภาวะหนึ่ง – รู้ – ว่าสังสารวัฏอยู่เป็นปัจจุบันขณะ

จิตเดิม คือ สภาวะ – หนึ่ง – รู้ การเปลี่ยนของปัจจัยต่างๆ เป็นขณะ มันเป็นสภาวะที่อาจเรียกว่า สัมมาสติ หรือ สัมมาญาณะก็ได้

จิตเดิม คือ สภาวะ รู้ – หนึ่ง เป็นนิรันดร หรือเป็นวิมุติมรรค หรือเป็นฐานของธาตุชั้นที่ ๓ อายตนะ (แล้วแต่จะพรรณนา)

จิตหนึ่ง คือ สภาวะหนึ่ง รู้เสมือนเป็นอมตธรรม แต่เป็นอมตธรรม ที่ห้อมล้อมด้วยการแปรเปลี่ยน สับสน อลหม่าน (chaos)

การเกิดจิตหนึ่งจึงเป็นเสมือนที่อยู่ถาวรของสังสารวัฏ การรู้เท่ากับ ว่า ปัจจัยต่างๆ ที่เข้ามาพร้อมรู้เป็นขณะ คือ สัมมาสติ หรือ สัมมาญาณะนั้นนั่นเอง

จิตหนึ่ง คือ สภาวะของกิริยาจิต มีเหมือนไม่มี ไม่มีเหมือนมี เป็น ญาณปัญญา ที่เห็นแต่ละขณะสามารถแยกแยะวิเคราะห์ได้เป็น อนันต์ จิตหนึ่งจึงเป็น **โพธิจิต** จิตที่รับรู้ความเป็นจริงของโลก

จิตเดิม คือ สภาวะสงบนิ่ง ไม่เป็นกิริยา ไม่เป็นภาษา มีแต่อำนาจของสังขาร จิตเดิมจึงเป็นจิตพุทธ จิตตื่นรู้ความจริงแท้ ของเหนือโลกเหนือสิ่งทั้งปวง จะเรียกว่า เป็นมารดาของโพธิจิต ย่อมได้ตามข้อเท็จจริง

เมื่อจิตเป็นหนึ่ง สภาวะบัญญัติก็เกิดขึ้น

เมื่อจิตเป็นอมตะ จิตเดิม สภาวะพ้นจากบัญญัติ พ้นภาษาจึงเกิดขึ้น

โดยตรรกะ สิ่งที่พ้นภาษา พ้นโลก จึงเป็นความมีอยู่แล้ว ความไม่ต้องทำ ความเหนือโลก ความเหนือกาลเทศะ ดังนั้นจิตเดิม จึงเป็นที่พึ่ง ที่อาศัย ที่บันดาลให้เป็นไป

จิตเดิม สุกญตา ปรีนิพพาน ปฏิบัติสัคคะ นิสสรณะ น่าจะเป็นไฉพจน์ แทนกันได้

๒๙. ขอบคุณจิตวิญญาณของตนเอง

- ที่โหลด แอพพลิเคชั่นของความชั่วไม่เป็น
เช่นไม่กล้าแย่งทาน ไม่กล้าผิดศีลห้า โดยไม่ต้องถูกสั่งสอน
- ที่แม่เรียนเก่ง แต่กลับคิดเรื่องกำไร - ขาดทุน ทางโลกไม่คล่อง
แต่กลับเห็นแต่อรรถะสาระของการคิดกำไร - ขาดทุนบุญกิริยาวัตถุ
จึงประทับใจแต่เศรษฐกิจบุญนิยม แทนการเชื่อเรื่องเศรษฐกิจ
ทุนนิยม
- และคิดปฏิรูปเศรษฐกิจพุทธนิยม หรือ เศรษฐกิจ กุศลนิยม
นี่เองที่ทำให้สามารถออกจากกฎแห่งกรรม มาเห็นแจ้งกฎแห่งธรรม
(ปัจจุยาการ)

เพราะคิดชั่วไม่เป็นทำให้ :

- ดูหนัง ดูละคร เรื่องมาตรฐานลึกลับ ริษยา อาฆาต ไม่สนุก
- ดูข่าวอาชญากรรม สารคดีเรื่องแปลกมหัศจรรย์ไม่ตื่นเต้น
- ฟังข่าวกลโกงทางการเมืองไม่ติดหู
- คิดกำไรขาดทุนเชิงรูปธรรมไม่คล่อง

มักตั้งคำถามว่า เกษตรกรเป็นคนซื่อ เซ่อ หรือเป็นคนใจบุญ
รักสันโดษ

หรือว่าถูกผู้บริโภคาเอาเปรียบ

ประชาธิปไตยกับความเชื่อที่มีตัวกูของกู จะได้มาจากการเลือกตั้ง
ได้อย่างไร

มองไม่เห็นความจำเป็นของการติดแบรนต์กันจนเฟ้อบางแบรนต์
ทำให้น่าสังเวช

เพราะคิดกำไรขาดทุนเชิงนามธรรมได้ดีกว่า จึงพบว่า

- เศรษฐกิจบุญนิยมนี้แหละรากแก้วจิตวิญญาณสังคมไทย
- เศรษฐกิจการปฏิบัติธรรมนี้แหละคือความงดงามสากล
- ไม่เห็นคุณค่าของตัวเลขทางเศรษฐกิจชนิดจัตระดับโลก

แต่กลับเห็นเศรษฐกิจพุทธนิยมน่าจะประเสริฐกว่า

๓๐. เพราะกุศลนิยมเป็นสิ่งมีจริง

ไตรสิกขาช่วยให้เห็นคุณค่าของอาหารจิตไม่ต่างจากคุณค่าของอาหารกาย

ต้องอาศัยญาณปัญญา (สุตมยปัญญา) จิตจึงออกจากบุญนิยม มาสู่กุศลนิยม

การสละออกจะได้อาหารทิพย์ของจิตวิญญาน

กุศลภาวนาจะเกิดเป็นอัตโนมัตติ เมื่อจิตได้อาหารทิพย์

และรู้ทาง รู้มิใช่ทางคือสิ่งที่ได้รับจากกุศลภาวนา

และเป็นฐานของญาณปัญญาที่ถูกต้อง

๓๑. เพราะโลกุตระกุศลเป็นสิ่งมีจริง

รู้ว่ากาลเทศะเป็นเรื่องสมมติ เหนือสมมติก็เป็นเรื่องธรรมดา

โลกุตระกุศลเป็นอำนาจตามธรรมชาติ

เห็นธรรมชาติผู้ดับบังเกิดเป็นเรื่องปกติ

เห็นความสงบ ความสุข ความตั้งมั่นเป็นการผู้ดับบังเกิด

ไม่มีอะไรลดหรือเพิ่มอำนาจของความว่างที่เป็นหนึ่งได้

โลกสมมติมีความคิดสร้างสรรค์เป็นมายา

แต่ก็ถูกกฎอนัตตาธรรมคุกคาม

โลกุตระกุศลเป็นเรื่องของอนัตตาธรรม

แต่เป็นการยอมรับด้วยอัศจรรย์ว่า เป็นเช่นนั้นเอง

ภาคผนวก

ภาคผนวก
รายชื่อหนังสือธรรมะ
ที่เขียนโดยสิริวิรุณ

๑. “สะท้อนคิด ชีวิตทันสมัย”

มูลนิธิเผยแผ่ชีวิตประเสริฐ พ.ศ. ๒๕๔๐ หน้า ๑๕๙ หน้า

หนังสือเล่มนี้ นำโยนิโสมนสิการ หรือความคิดแบบกายเชิงพุทธ ๑๐ แนวคิด มาใช้เป็น บรรทัดฐานวิเคราะห์ ชีวิตที่ทันสมัยของยุคโลกาภิวัตน์

จุดประสงค์เพื่อให้เข้าใจว่า แนวคิดแบบกายของพุทธ มีลักษณะอย่างไร

สำหรับปัญญาจากการทำภาวนา ทำให้ข้าพเจ้าลงความเห็นว่า แนวคิดแบบกายเชิงพุทธนั้นเป็นเรื่องใหม่ ปราชญ์ตะวันตกยังมีได้มองโลกแง่นี้เลย น่าที่คนไทยจะมองเห็นว่า แนวคิดแบบกายของพุทธธรรมล้ำเลิศจริงๆ มีประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาชีวิตอย่างหาประมาณมิได้

๒. “อริยสังขลปเหลี่ยม”

สำนักพิมพ์เสียงเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๔๐ หน้า ๒๔๐ หน้า

อริยสังขลปที่คนไทยมักจะจำได้เจเนใจว่า นี่คือการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้าจริง ๆ แล้วอริยสังขลปมีได้ถึง ๑๐ นัย ทุกนัยดับทุกข์ได้ถึงวิมุตติมรรคทั้งสิ้น

เมื่ออ่านพบว่า อริยสังขลปได้ถึงสิบนัยจาก “วิมุตติมรรค” พระอุปติสสะ-เถระแปลเป็นไทยโดยพระเมธีธรรมมาภรณ์ (ประยูร ธรรมจิตโต) ข้าพเจ้าถึงบางอ้อว่า มีนัยการปฏิบัติภาวนาของนักปฏิบัติจึงมีได้หลายนัย เสมือนประตูทางเข้าสู่วิมุตติมรรคมีถึงสิบทาง

หนังสือเล่มนี้เป็นการขยายแนวคิดแยกคายเชิงพุทธว่าด้วย “อริยสังขลป” วิเคราะห์ออกเป็นสิบนัย โดยวิเคราะห์ให้เข้ากับหลักการของพฤติกรรมศาสตร์ของนักจิตวิทยา

จริง ๆ แล้วหนังสือเล่มนี้เป็นการสังเคราะห์อริยสังขลปในระดับหลักการวิจัยของโลกสากลผู้ที่เป็นนักวิจัยสากลน่าจะทิ้งในหลักการ หลังเขียนเสร็จแล้ว รู้สึกว่าตนได้นำแก่นแท้ของหลักการวิจัยของโลกมาเปิดเผยในแง่ของอริยสังขลป

เป็นการนำความคิดแยกคายข้อเดียว ว่าด้วยอริยสังขลปในระดับหลักการวิจัยของโลกาภิวัตน์ ผู้ที่เป็นนักวิจัยสากลน่าจะทิ้งในหนังสือเล่มนี้

การวิจัยทุกอย่างในโลกมีหลักพื้นฐานเท่าที่แสดงไว้ในอริยสังขลปเหลี่ยมเท่านั้น แก่นธรรมของพุทธธรรมก็ได้มีหลักการมากมายอะไร

แก่นวิชาการของวิทยาศาสตร์ก็มีหลักการที่เสนอได้ง่ายๆ ตรงๆ เช่นเดียวกัน ความรู้ทุกชนิดถ้าเข้าถึงแก่นแท้จะพบกับความเรียบง่ายธรรมดาเท่านั้น

๓. “อะเมซิ่ง ปริมาตรธรรม”

ธรรมทานมูลนิธิ พ.ศ. ๒๕๔๒ หน้า ๒๑๘ หน้า

โดยสาระสำคัญ ต้องการจะอธิบาย “ธรรมเก้าตา” ที่เสนอโดยท่านพุทธทาสภิกขุ แห่งสวนโมกขพลาราม ว่าธรรมะแต่ละตัวในธรรมเก้าตานั้นแนบชิดอยู่ในวิถีชีวิตของเราอย่างไร

เป็นการเขียนธรรมที่เป็นโลกในแง่ของการดับทุกข์ เช่น น้ำดับไฟ เชื้อนดินกันน้ำ สารเคมีดับไฟ จะเห็นว่าธรรมที่ดับทุกข์ต่างเป็นธรรมะรอบตัวที่ใช้แก้ไขภัยอันตรายเฉพาะหน้า

หนังสือเล่มนี้เริ่มชี้ชวนให้เห็นว่า การดับทุกข์ด้วยการมอง แยกกายเชิงพุทธเป็นอย่างไร

ข้าพเจ้าคิดว่าได้พยายาม โยงสภาวะความเป็นโลกและเหนือโลก ให้เข้ามาอยู่ในสถานการณ์เดียวกัน ด้วยการใช้ธรรมเก้าตาเป็นเครื่องเชื่อมต่อ เป็นการเขียนให้เห็นโลกุตรธรรมในแง่ของโลกธรรมรอบตัว

๔. “ปาฏิหาริย์ของความถูกต้อง”

ธรรมทานมูลนิธิ พ.ศ. ๒๕๔๓ หน้า ๒๘๓ หน้า

หนังสือเล่มนี้ได้สรุปแก่นแท้ของกุศลวิบาก ที่ถ้าผู้ใดทำกุศลให้ถึงพร้อม วิบากหรือผลลัพธ์ที่จะได้รับจะเป็นปาฏิหาริย์ ที่คนไม่อาจทำนายหรือ พรรณนาให้ครบกระบวนการความได้

เช่นเดียวกับปาฏิหาริย์ของพุทธบารมีที่เหนือคำพรรณนา

เช่นเดียวกับปาฏิหาริย์ของพระภัทรมหาราช ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ของปวงชนชาวไทย

ภาพคนไทยนับไม่ถ้วนมาแซ่ซ้องถวายพระพรในวันศุกร์ที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๙ เป็นภาพที่ชาวต่างชาติอาจเข้าใจไม่ได้ ภาพที่ปรากฏจากสื่อทั่วไป คือ บางคนนั่งภาวนา บางคนนั่งสวดมนต์ บางคนคงอ้อนวอนขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ฯลฯ คนที่มาชุมนุมเหล่านั้นมองไม่เห็นพระพักตร์ของในหลวง เพราะยืนไกลเกิน แต่ทุกหัวใจหลอมรวมแสดงความจงรักภักดีที่มีต่อพระองค์ท่าน

นี่คือปาฏิหาริย์ของความถูกต้อง ที่เกิดการพรรณนาของภาษา

หนังสือเล่มนี้วิเคราะห์ให้เข้าใจแจ่มแจ้ง กุศลวิบากที่จะมีในผู้ที่สร้างกุศลปารมีย่างต่อเนื่องยาวนาน จะมีลักษณะอย่างไร และเพราะอะไรอริยทรัพย์จึงบังเกิดขึ้นได้

คิดว่า ได้นำอริยทรัพย์อันเป็นนามธรรม มาตีแผ่ให้เป็นสัญลักษณ์แบบเดียวกับนักวิทยาศาสตร์ตีแผ่ความจริงของธรรมชาติในแง่สูตรหรือสมการ ซึ่งเป็นสาระของวิทยาศาสตร์ที่ใช้เรียนสอนกันในวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐานทุกระดับชั้นเรียน

ข้าพเจ้าได้นำเสนอการมองอริยทรัพย์ในภาพลักษณ์ของกระบวนการทางวิทยาศาสตร์พื้นฐาน

ถ้าอ่านหนังสือเล่มนี้ด้วยใจเปิดกว้าง น่าจะเห็นความงามของพุทธธรรมได้ด้วยตนเอง

ข้าพเจ้าได้พยายามนำผลกรรม วิเคราะห์ในแนวความคิดเชิงพุทธมานำเสนอในรูปลักษณ์ของโลก

หวังว่าน่าจะมีคนไทยใจกว้างมองเห็นความงดงามของการนำเสนอพุทธธรรมในแนวนี้

น่าเสียดายที่คนไทยไม่ใส่ใจความงดงามของการนำเสนอหลักของพุทธธรรมในแนวนี้

คิดว่าถ้าเป็นของจริงแท้ สัจธรรมในหนังสือเล่มนี้จะอยู่ยงคงกระพัน รอดจนคนไทยใจนักวิชาการมองเห็นค่า ไปปรับใช้เพื่อให้พุทธธรรมเป็นประโยชน์สูงสุดของโลก

ของแท้ต้องทนทานการพิสูจน์ได้เสมอ เพราะมีสมบัติเหนือกาลเทศะนั้นเอง

๕. “อิทัปปัจจยตา”

อำนาจสูงสุดของธรรมชาติ สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ. ๒๕๔๖ หน้า ๓๖๐ หน้า

เมื่อสามารถแยกแนวความคิดแยกคายระหว่างวิทยาศาสตร์และพุทธศาสตร์ออกจากกัน ผลลัพธ์ก็คือ สามารถแยกความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจของศาสตร์ออกจากกันได้ด้วย

วิทยาศาสตร์มองอะไรเป็น “พลังงาน” และแบ่งชนิดของพลังงานเป็นพลังงานแม่เหล็กไฟฟ้า (รวมพลังนิวเคลียร์) พลังงานความร้อน พลังโน้มถ่วงของโลก สำหรับชีวิตก็เชื่อในพลังงาน เอทีพี เป็นต้น

พุทธศาสตร์มองอะไรเป็น อำนาจของเหตุปัจจัย และแบ่งชนิดของอำนาจนี้เป็นสองประเภทใหญ่ คือ อิทัปปัจจยตา อำนาจที่ผลักดันความเป็นโลกและเหนือโลก (เหนือสมมุติบัญญัติ เหนือกาลเทศะ เหนือความเชื่อความไม่เชื่อ เหนือความรู้ความไม่รู้) และอำนาจของปฏิจจสมุปบาท ที่ผลักดันปรากฏการณ์ภายในจิตมนุษย์ให้รู้สึกทุกข์ และไม่ทุกข์ด้วยอาการต่างๆ

อำนาจอิทัปปัจจยตายังแบ่งเป็นอำนาจของไตรลักษณ์ อำนาจของอริยสัจสี่ อำนาจของกรรม และอื่นๆ อีก อำนาจแต่ละอย่างให้ผลลัพธ์ต่างกันเป็นบวกและลบตามกำลังปัญญา

การเข้าถึงอำนาจของอิทัปปัจจยตา นอกจากจะต้องแยกความคิดออกจากความจำแล้ว ยังต้องแยกว่าเป็นความจำอย่างไรในนิยามของพุทธศาสตร์ เช่น จำว่านี่คือ आयตนะ (หก) ชันธ (ห้า) และธาตุ (สี่) ต้องเข้าใจองค์ประกอบทั้งหมด และรู้ว่านี่คือบัญญัติ แยกสภาวะต่างๆ

ของบัญญัติเหล่านั้นได้ จึงจะยอมรับว่า สิ่งดังกล่าวมีจริง

สิ่งมีจริงและสิ่งมีเอง เป็นคนละเรื่องกัน

อิทัปปัจจยตาเป็นสิ่งมีเอง กว่าจะพบว่าอำนาจนี้เป็นอย่างไร ต้องแยก
สิ่งมีจริงออกไปจนหมด ภาษาปากคือต้องนั่งภาวนาจนจิตอยู่เหนือความ
จำทั้งมวล

จิตจึงจะเข้าถึงอำนาจที่มีเองนี้ด้วยตนเอง

หลังจากหยั่งเห็นอำนาจอิทัปปัจจยตาที่มีเองแล้ว เมื่อกลับมาสู่
สภาวะธรรมดาของโลก โลกทัศน์ทุกอย่างเปลี่ยนแปลงหมดชุด เสมือนเปลี่ยน
ซอฟต์แวร์ของจิตทั้งชุด

มองเห็นอำนาจของเหตุปัจจัยผลัดกระแสชีวิตอยู่เป็นขณะ ได้เห็น
ไต่ยีน ไต่ฟัง ปัจจัยต่างๆ เป็นขณะโดยอัตโนมัติ

การเขียนอิทัปปัจจยตาจึงยากมาก

การอ่านเอาความยิ่งยากกว่า หนังสือเล่มนี้คงเป็นประวัติศาสตร์ที่
รวมการอ่านไม่รู้เรื่อง หรืออ่านแล้วไม่ได้เรื่องจำนวนมาก

สำหรับข้าพเจ้าแล้วโล่งใจ หลังจากเขียนสำเร็จแล้ว คล้ายสาบปม
ด้ายยุ่งออกจากจิตไปมาก

อัตรตาของข้าพเจ้าที่ชอบนามธรรมยากๆ ได้อาหารโอชารับประทาน
เรียบร้อย คือ ได้เข้าถึงว่า อิทัปปัจจยตา เป็นความธรรมดาอย่างนี้ๆ

การอ่อนน้อมถ่อมตนอย่างแท้จริง จึงบังเกิดขึ้น ข้าพเจ้าเริ่มใช้
ชีวิตแบบธรรมดาติดดิน และรู้สึกถึงความธรรมดา คือ ความยิ่งใหญ่ที่สุด

๖. “อนัตตากับชีวิตทันสมัย”

สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ. ๒๕๔๗ หน้า ๓๐๔ หน้า

“ผู้ใดเห็นอนัตตา ผู้นั้นเห็นเราตถาคต”

ผู้ใดเห็นเราตถาคต ผู้นั้นเห็นอนัตตา”

ในหนังสือเล่มนี้ข้าพเจ้านำกิจกรรมที่มีอิทธิพลต่อโลกทัศน์แห่งความนำสมัยมาวิเคราะห์กับหลักอนัตตาของพระพุทธเจ้า บางคนอ่านแล้วก็เข้าใจอนัตตาแบบจินตมยปัญญา สามารถปล่อยวางเรื่องต่างๆ ที่ไม่เคยปล่อยวางได้

ในเล่มได้นำเสนอ อนัตตากับวิถีชีวิต อนัตตากับการเดินทาง อนัตตากับการอ่าน การเขียน การกินอาหารเชิญชิม การซื้อของในห้างสรรพสินค้า การบริหารจัดการแบบทันสมัย และอนัตตากับการเซ็นชื่อในพันธสัญญาทุกรูปแบบ

ได้ชี้ชวนให้เห็นความจริงว่า เพราะอนัตตาแท้ๆ กรรมที่เป็นปัจจุบันธรรมจึงสร้างมิจฉาทิฎฐิ ทำให้คนไม่กลัวความทุกข์ กระโจนเข้าหาทุกข์ไม่ต่างจากแมงเม่าบินเข้ากองไฟ

๗. “คิดให้เป็น เตียวเห็นเอง”

สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ. ๒๕๔๘ หน้า ๒๔๐ หน้า

“เด็ดดอกไม้ดอกเดียว สะเทือนทั่วจักรวาล”

สำนวนเหมือนนกวี อ่านแล้วราวไร้แก่นสาร แท้ที่จริง หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างเกิดดับในสิ่งมีเอง ภาษาปากเรียกอมตะธรรม หรือ โลกุตระธรรม

นักวิทยาศาสตร์และนักปราชญ์ตะวันออก ต่างเข้าถึงสิ่งมีเอง แต่
ทว่าบัญญัติและใช้ประโยชน์จากสิ่งมีเองคนละแนว

นักปราชญ์ตะวันออก รวมพระพุทธเจ้า ต้องการให้พุทธบริษัทใช้
สิ่งมีเองเป็นที่พึ่งของทุกคน ที่อยู่ในโลกของความผันแปร เพื่อให้อยู่ได้ใน
โลกด้วยการถูกโลกที่มั่งคั่งน้อยที่สุด

นักวิทยาศาสตร์ใช้สิ่งมีเองสร้างความพอใจให้มนุษย์ในโลก ในรูป
ของโทรศัพท์มือถือที่รวมเครื่องเล่นต่าง ๆ มากมาย ประโยชน์มีอยู่ แต่ถูก
ใช้น้อย ส่วนมากจะใช้สิ่งมีเองในทางเพิ่มต้นทุน และอุปาทาน

ไม่ใช่ความผิดของนักวิทยาศาสตร์ แต่ทว่าเป็นชะตากรรมของ
โลกที่ไม่มีใครเห็นโทษภัยของสิ่งประดิษฐ์เหล่านั้น ตรงตามจริงที่มันเป็น
กลับชักชวนกันพูดในแง่เป็นประโยชน์เท่านั้น

หนังสือเล่มนี้ จึงพยายามเขียนให้ใช้ความคิด และความรู้เชิงกุศล
เพื่อเข้าไปสร้างดุลยภาพแห่งกุศลที่มนุษย์กำลังตกจมอยู่

สาระภายในเล่ม ชี้ชวนให้สำนึกถึงดุลยภาพของความรู้และความคิด
ในแง่ของวิทยาศาสตร์และพุทธศาสตร์ พยายามจะถ่ายทอดประสบการณ์
มองโลกในแง่พุทธศาสตร์ว่าแตกต่างอย่างไรกับวิทยาศาสตร์

อรรถธรรมที่ดำเนินเรื่องเป็นนามธรรมล้วน ๆ เหมือนที่คนปัจจุบัน
ชอบลงทุนหุ้นบุญ หรือ สร้างมิตรภาพผ่านอินเทอร์เน็ต หรือ ทำกิจกรรม
ต่าง ๆ ผ่านโทรศัพท์มือถือ หรือ คอมพิวเตอร์

มีหลายคนบอกว่า หนังสือเล่มนี้อ่านแล้วเข้าใจง่ายกว่าทุกเล่ม

สำหรับข้าพเจ้าแล้ว สารในหนังสือเล่มนี้คือการชี้ชวนให้รู้จักปรับความคิดภายใน เพื่อให้ปรับเปลี่ยนความคิดทำร้าย ทำลายตนเองให้มีน้อยลง หรือเพื่อให้รู้จักวิธีใช้ความคิดหักล้างความคิด หรือวิธีคิดให้เพิ่มสุขลดทุกข์

อุปมาสารของหนังสือเล่มนี้ดูจะเป็นยาหม่อง ยาอม ยาหอม ทางความคิดหรือเป็นสมุนไพรทางความคิด ช่วยเพิ่มภูมิต้านทานทางจิตได้ดี

๘. “คิดให้ถูก ทุกข์ดับได้ ด้วยอุปนิสธรรม”

สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ. ๒๕๕๘ หน้า ๒๐๘

หนังสือเล่มนี้ได้นำ “ธรรมโฆษณ์” ของท่านพุทธทาสภิกขุ มาเรียบเรียงในแนวความคิดของ อุปนิสธรรม และใช้ความเข้าใจของตนเองเป็นตัวสาริตหรือนำเรื่อง

เป็นเสมือนการนำเที่ยวทางอารมณ์จิตของมนุษย์ ที่มีอยู่ในจิตของทุกคนที่เป็นมนุษย์ เป็นแก่นแท้ของพุทธธรรม เป็นหัวใจของการตรัสรู้ เป็นความยิ่งใหญ่ของการนิรณัยที่ไม่มีสิ่งใดยิ่งใหญ่กว่า

หนังสือเล่มนี้เป็นสัจธรรม จะไม่มีวันตาย และจะเป็นประโยชน์ต่อมวลมนุษยชาติอย่างหาที่สุดมิได้

ข้าพเจ้ามิได้พูดอวดดีเพื่อยกย่องตนเองแต่เป็นการประกาศสัจธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของพระศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า ในรูปแบบเป็นภาษาร่วมสมัย

เป็นหนังสือที่ดีที่สุดของการเรียบเรียงธรรมจาก “ธรรมโมฆะณ” ของท่านพุทธทาสภิกขุ ที่ข้าพเจ้าเคยเขียนผ่านมา

๙. “อุปสมานุสติ นิพพานที่นี้และเตี้ยนี้”

พิมพ์แจกเป็นธรรมทาน โดยผู้เขียนเอง ไม่มีวางจำหน่ายตามท้องตลาด

หนังสือเล่มนี้เป็นอุทวิธานิพนธ์การนั่งภาวนาของข้าพเจ้า เป็นหนังสือที่มาจากกรวิจัยทางจิตของตนเอง เป็นการพบวิธีการใช้ นิพพานเป็นอารมณ์ เพื่อให้จิตสงบ ซึ่งท่านพุทธทาส เรียกว่า นิพพานที่นี้และเตี้ยนี้ แต่ในตำราจะเรียกว่า “อุปสมานุสติ”

ข้าพเจ้าพบว่า การใช้นิพพานเป็นอารมณ์ เหมาะกับจริตของข้าพเจ้ามากที่สุด เป็นวิธีการที่ข้าพเจ้าได้จากการปฏิบัติภาวนาคลำทางมายี่สิบปี และคิดว่าน่าจะเหมาะกับคนสมัยใหม่ที่ชอบ การใช้ความคิดเช่นกัน

๑๐. “กาลามสูตรสิบ มหาปรัชญา มหามัชฌิมาปฏิปทา”

สำหรับผู้ที่ชอบความท้าทายทางนามธรรม กาลามสูตรสิบเป็นหัวข้อธรรมที่โดดเด่นและน่าสนใจที่สุด

หัวข้อธรรมชุดนี้อาจแยกคนได้ ๓ กลุ่ม กลุ่มที่หนึ่ง ที่ในพระปัญญาธิคุณของพระพุทธเจ้าที่ทรงวางหลักความรู้ไว้สิบแนวทาง กลุ่มที่สองอาจเหมาะว่านี่คือการมองโลกในแง่ลบของพุทธปรัชญา กลุ่มที่สาม

คือ ผู้ที่มองเห็นพ้องกับข้าพเจ้าว่า กาลามสูตรสิบ คือ มหาปรัชญา ไม่มีปรัชญาใดจะยิ่งใหญ่ได้มากกว่านี้ และนี่คือ “ปริศนาธรรม” ที่บอกวิธีวางใจให้แนบคายว่า มัชฌิมาปฏิปทา นั้นมีอยู่แล้วในทุกขณะจิต ถ้าใจของผู้นั้นมีสติปัญญาอ่อนไหว เข้าถึงกระแสของเหตุปัจจัย ตามกฎธรรมชาติธรรมดา

แท้จริง “กาลามสูตรสิบ” คือ บทกลับของ “อิทัปปัจจยตา” เพราะสภาวะธรรมทั้งสองชนิดต่างก็เป็น “มหามัชฌิมาปฏิปทา” ทั้งคู่ เพียงแต่ว่า ผู้ที่เข้าถึงสภาวะดังกล่าว เข้ามาด้วยการกำหนดจิตขึ้นหรือกำหนดจิตล่อง

ความหมายของการกำหนดจิตขึ้น หมายถึง ผู้ใช้โลกุตระธรรมเป็นอารมณ์ ในการทำสมาธิภาวนา ส่วนกำหนดจิตล่อง คือ ผู้ที่ใช้โลกียธรรมเป็นอารมณ์ในการปฏิบัติกัมมัฏฐาน

อุปมาดุจเดียวกับนักวิทยาศาสตร์แหงนหน้ามองดูท้องฟ้า มองผ่านกล้องโทรทัศน์ เพื่อค้นหาสิ่งที่เหนือความสามารถของสายตา และบางคนก็ก้มลงมองผ่านกล้องจุลทรรศน์ เพื่อมองดูสิ่งเล็กๆ ที่มองไม่เห็นด้วยตาเนื้อกาแล็กซี่ จักรวาลต้องค้นผ่านกล้องโทรทัศน์ ส่วนแบคทีเรียไวรัส และโมเลกุลต่างๆ ต้องค้นผ่านกล้องจุลทรรศน์

ทั้งสองมิติต่างก็เปิดเผยความจริงที่ขยายโลกทัศน์ของมนุษย์อย่างมหัศจรรย์

ถ้ากำหนดจิตผ่าน อุปสมานุสติ ก็เข้าถึงอำนาจของอิทัปปัจจยตา ถ้ากำหนดจิตผ่านวิธีการที่ใช้โลกียธรรมธรรมดา ก็จะเข้าถึงอำนาจของลักแต่ว่า ซึ่งคือ “กาลามสูตรสิบ” นั่นเอง

เมื่อใดที่จิตของผู้ใด ไม่ยึดและไม่โยนทิ้ง แต่พร้อมที่จะปรับตามเหตุปัจจัย เมื่อนั้น ก็คือ สภาพจิตของผู้มีปัญญาอย่างยิ่งใหญ่ คือ “มหา มัชฌิมาปฏิปทา”

ผู้นั้นต้องแทงทะลุ “กาลามสูตรสิบ” อย่างทั่วถึงดีแล้ว

กาลามสูตรสิบจึงเป็นมหากรุณาที่พระพุทธเจ้าทรงวางปริศนาธรรมไว้ให้มนุษย์ที่ตกอยู่ในยุคของความคิดสร้างสรรค์ จนกระทั่งจับต้นชนปลายอะไรไม่ถูก

ตถตาของผู้เข้าถึงกาลามสูตรสิบ ไม่ใช่ผู้วางเฉย หรือปล่อยโลกไปตามกระแส แต่ตถตาของผู้ที่เข้าถึงกาลามสูตรสิบ คือ ผู้พร้อมที่จะเป็นผู้นำเพื่อให้โลกได้พัฒนาอย่างมีทางสายกลาง

นำโลกโดยไม่ถูกโลกที่มืดทึมนั้นแหละ เรียกว่า มหามัชฌิมาปฏิปทา

กาลามสูตรสิบจึงนับเป็นสุดยอดของมหาปรัชญา และสุดยอดของปริศนาธรรมในขณะเดียวกัน

ข้าพเจ้าเขียนกาลามสูตรสิบ เพื่อถวายเป็นรัตนตรัยบูชา ทั้งหมดเป็นที่สุดของความรู้และความคิดของตัวข้าพเจ้าเอง

๑๑. ธรรมกับมาตรฐานการผลิตบัณฑิตของ สกอ. และ หลักการบูรณาการคุณธรรมในสังคมไทย

สำนักนวัตกรรมการเรียนการสอน ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น พ.ศ. ๒๕๕๔ หน้า ๑๐๐ หน้า หนังสือเล่มนี้เป็นบทความ

วิชาการที่เขียนขึ้นเพื่อประกอบการอบรมคุณธรรมในรูปแบบต่างๆ จัดโดยหน่วยงานต่างๆ ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๖-๒๕๕๔

หนังสือนี้รวมพิมพ์เป็นเล่มเพื่อแจกจ่ายคณาจารย์ที่สนใจ การสอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในชั้นเรียนปกติทั่วประเทศ ผู้ใดสนใจขอรับได้ที่สำนักนวัตกรรมการเรียนการสอน ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

๑๒. วิธีพุทธวิถีโลกาภิวัตน์

สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ. ๒๕๕๔

เป็นการตกลึกความคิดในฐานะนักวิจัยพันธุ์วิศวกรรมนาน สองทศวรรษ และในฐานะนักปฏิบัติธรรมยาวนานในเวลาประมาณกัน

เป็นการเปรียบเทียบปรัชญาพุทธศาสตร์และปรัชญาวิทยาศาสตร์ตามประสบการณ์ของผู้เขียนซึ่งสนใจความหมายของการค้นหาความจริงของชีวิตมากกว่าปรัชญาในความหมายของนิยามและความสัมพันธ์กับตรรกศาสตร์

๑๓. พุทธวิถี, วิถีแห่งการตื่นรับความเป็นจริง

สำนักพิมพ์สุขภาพใจ, ๒๕๕๖

แท้จริงสาระของหนังสือเล่มนี้ คือ วิทยานิพนธ์ ที่ตอบโจทย์ “ความรู้คืออะไร” ปัญหาค้างคาใจของข้าพเจ้า ซึ่งติดตัวมาตั้งแต่เยาว์วัย โดย

สงสัยมาตลอดว่า การเรียนเก่งของตนเองกับสมรรถนะในการช่วยตนเองในวัยเด็ก ไม่เห็นจะสัมพันธ์กัน กว่าจะเข้าถึงธาตุแท้ของวิทยาศาสตร์ ว่าคืออะไร เกิดเมื่อไรทำไมคนจึงเชื่อว่าเป็นความรู้ ต้องใช้เวลาพัฒนาปัญญากว่าครึ่งศตวรรษ จนกระทั่งแน่ใจว่า ที่เชื่อกันว่าความรู้วิทยาศาสตร์มีมากมายเรียนอีกที่ชาติก็ไม่รู้จบ เนื่องจากนักวิทยาศาสตร์ หรือนักวิชาการทุกสาขาต่างช่วยกันเพิ่ม “นิยาม” จากปรากฏการณ์เดิมด้วยความเชื่อหรือเพิ่มมโนภาพใหม่ๆ ยิ่งถ้าอุปมากับขั้นพื้นฐานแล้ว ความรู้ทั้งหมดของวิทยาศาสตร์ คือความวิจิตรของสังขารขั้นพื้นฐานนั่นเอง

คุณธรรม จริยธรรม พุดกันมากเท่าไรเอาลงได้ในกรอบของศีลห้า ธรรมห้า ซึ่งเป็นของแท้แต่โบราณแต่โบราณกาลได้หมด ความคิดสร้างสรรค์ทุกชนิด ถ้าใช้อย่างขาดสติ คือ ความหลง (โมหะกรรม) เป็นความหลงในมิติเส้นตรงที่เป็นความเข้าใจซึ่งติดมากับการท่องเที่ยวในสังสารวัฏ

ถ้าตีรับความจริงแท้ที่ขมวดไว้ในหนังสือเล่มนี้ได้ น่าจะแหงทะเล “ทุกศาสตร์” ของโลกาภิวัตน์ (ตถาคตา) แต่ต้องไม่ใช่ความรู้ที่ตัดต่อจากอินเทอร์เน็ต จนมีสภาพของขยะความรู้ ไร้วิภังชวาหะ ไร้ศิลป์แห่งไวยากรณ์ซึ่งไม่เหมาะกับตีรับความเป็นจริง แต่ต้องดีลึทึงไปจากความจำจึงเหมาะที่สุด (อตัมมยตา)

ถ้าเข้าถึงศาสตร์โดยความเป็นสังขารธรรม ก็สามารถจะเพิ่มปัญญาญาณได้ ไม่ว่าจะเป็นวิทยาศาสตร์ ศิลปศาสตร์ หรือพุทธศาสตร์ (สุญญา) กล่าวคือ สมมุติมาอย่างไรต้องรู้เท่าทัน เหนือจากสมมุติเป็นอย่างไร

ก็เข้าใจแจ่มแจ้ง (สัญญาตา)

๑๔. ลานธรรมของพุทธ,

สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ. ๒๕๕๖

หนังสือเล่มนี้ เป็นศิลาจารึกทางจิตวิญญาณที่ถ่ายทอดด้วยภาษาไทย เพื่อท่านผู้อ่านที่สามารถถอดรหัสปริศนาธรรมที่แทรกอยู่มากมายหลายนัยยะ ทั้งที่เปิดเผยและซ่อนไว้ในการออกแบบกิจกรรม เพื่อเป้าหมายสูงสุด คือ การเข้าถึง “ความเป็นเช่นนั้นเอง” (ตถาคตตา)

ถือว่า ข้าพเจ้าได้แสดงความกตัญญูตเวทิตาต่อบุพการี ที่อบรมความเป็นนักคิดด้วยหลักการคิดแยกกายของวิทยาศาสตร์ บ่มเพาะจิตวิญญาณการเป็นคนพูดตรงลัดสั้นชัดเจน

ถือว่า ข้าพเจ้าได้แสดงการบูชาต่อคุณของพระรัตนตรัยที่ทำให้ข้าพเจ้ารังสรรค์ปัญญาญาณจากการเสียดสีทุกรูปแบบ บ่มเพาะสมรรถนะที่จะทำให้เข้าถึง “จิตตสังขาร” ของมนุษย์

ถือว่า อักษรภาคภาษาไทยเล่มนี้เป็นมรดกชั้นที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของข้าพเจ้า ที่ถอดรหัสความเป็นโลกาภิวัตน์ผสมผสานกับความเป็นเช่นนั้นเอง ออกมาเป็น วรรณกรรมทางภาษา ที่แสดงพฤติกรรมศาสตร์ของมนุษย์ยุคโลกาภิวัตน์

ถือว่า อักษรในหนังสือเล่มนี้สรรสร้างเป็นแอนิเมชันของเหตุ

ปัจจัยทั้งทางโลกและทางธรรมคล้ายกับงานมหกรรมที่ยิ่งใหญ่ของมนุษย์ ยุคสมัยที่ความรู้ ความจริง ความจำ และความหลง ผสานเป็นหนึ่ง ในดวงใจของมนุษย์

๑๕ พุทธานุภาพ

สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ. ๒๕๕๗

สมัยเป็นเด็กในยุคสงครามโลกครั้งที่สอง ข้าพเจ้าถูกนับว่าเป็นเด็กเรียนเก่ง ประพฤติตนอยู่ในกรอบของค่านิยมร่วมสมัยมาตลอด แต่มีเป้าหมายในใจที่ติดตัวมาตั้งแต่เด็กคือความสงสัยว่าความรู้คืออะไร ทำไมที่ท่องจำได้ สอบได้ดีแล้วลืมหมดจึงเรียกว่า “มีความรู้”

สมัยเรียนปริญญาเอก ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อราวเกือบครึ่งศตวรรษที่ผ่านมา ข้าพเจ้าใช้เวลาว่าง ที่มีบุกเข้าไปในพรมแดนของความรู้ เพื่อตอบให้ได้ว่ารางวัลโนเบลมีหลักการตัดสินใจอย่างไร และกลับมาเป็น อาจารย์ทำงานวิจัยก็บุกเข้าไปในความเชื่อ “ความเลิศของงานวิจัยวิทยาศาสตร์เป็นอย่างไร”

หลังจากที่ข้าพเจ้าลาออกจากราชการมาปฏิบัติธรรมในป่าข้าพเจ้าก็บุกเข้าไปในกิเลสอาสวะของตนเอง เพื่อถามให้ได้ว่าการบรรลุธรรมคืออะไร ต่างจากงานวิจัยรางวัลโนเบลอย่างไร

หนังสือเล่มนี้นับว่าเป็นการแสดงออกซึ่งความเข้าใจของข้าพเจ้าที่จะตอบคำถามว่า เหตุใดพระพุทธเจ้าจึงมีประวัติเช่นนั้น โดยเฉพาะเหตุใดปรากฏการณ์สำคัญจึงเกิดในป่า รวมทั้งเทศนาในวันสำคัญเช่นนั้นๆ

จึงเป็นอย่างนั้นๆ

นอกจากนี้เมื่อสติถูกเน้นย้ำว่าจำเป็นในทุกลมหายใจของมนุษย์ คำถามจึงเกิดขึ้นว่า ทำไมไม่มีคำจำกัดความของสติให้ชัดเจน นอกจาก สติปัฏฐานสี่ที่เป็นส่วนของโพธิปักขยธรรม ด้วยเหตุนี้เมื่อได้พบคำถาม ของพระเจ้ามิลินทร์ และคำตอบของพระนาคเสน จึงดีใจนัก ข้าพเจ้าได้ ถอดรหัสของ “สติในมิลินทปัญหา” เป็นภาษาร่วมสมัย เสมือนการ ถอดรหัสของพุทธธรรมทุกเล่มที่เขียนผ่านมามาก ๑๔ เล่ม

เพราะมีบารมีการเป็นอาจารย์ แม้ลาออกจากราชการ ก็ยังมาทำ หน้าที่สอนพุทธปรัชญาและวิชากรรมฐาน

ข้าพเจ้ายังหวังให้มีการปฏิรูประบบการศึกษาของไทยโดยแทรก พุทธานุภาพลงไปในชีวิต และสอดแทรกอยู่ในการเรียนการสอนของ ทุกวิชา

ขอความปรารถนาของข้าพเจ้าจงทำให้ผู้บริหารการศึกษา เห็น คุณค่าของ “ธรรมภิบาล ในระบบการศึกษาของไทย” ที่เขียนไว้เป็นบท สุดท้ายด้วยเทอญ

๑๖ จิตตานุภาพ

สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ. ๒๕๕๗

ความรู้ของโลกาภิวัตน์ที่ถูกไหลดไว้ในอินเทอร์เน็ต นับปริมาณไม่ ถ้วนจริงๆ โหลดตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมากมายมหาศาลรวมทั้ง หนังสือธรรมที่เขียนโดยสิริวรรณทั้ง ๑๕ เล่มอีกด้วย

ใครผู้ใดอยากรู้เรื่องอะไร มีสาระหรือไร้สาระมากแค่ไหน ถ้าเมื่อใดเกิดสงสัยว่า ความรู้นั้นๆ ควรปลงใจเชื่อมากน้อยแค่ไหน เมื่อใดใครรู้ว่า จะจัดการกับความรู้นั้นตรงหน้าอย่างไร ก็ขอเชิญเข้าไปอ่าน “กาลามสูตรสิบ” อันข้าพเจ้าวิเคราะห์ไว้ดีแล้ว และได้นำบทสรุปมาเป็นบทที่หนึ่งของ “จิตตานุภาพ”

มนุษย์ในโลกล้วนชื่นชมและหลงใหลในเทคโนโลยีที่ทันสมัย น้อยคนที่จะไม่ทิ้งกับการส่งดาวเทียมเพื่อส่งสัญญาณคลื่นอินเทอร์เน็ตหรือยานอวกาศที่สำรวจจักรวาลที่เหนือประสาทสัมผัสของมนุษย์ ทั้งหมดทั้งมวลก็เพราะความเชื่อในอำนาจของแม่เหล็กไฟฟ้าล้วนๆ

ไม่ว่าจะรู้สึกในความยิ่งใหญ่ของอำนาจแม่เหล็กไฟฟ้าปานใด ถ้าเมื่อใดเกิดสำนึกว่า จิตเป็นใหญ่ เป็นประธานของสรรพสิ่ง เมื่อนั้นจิตของท่านจะทิ้งวาทอำนาจของอิทัปปัจจยตาที่ซับซ้อนเคลื่อนไหวชีวิตและจักรวาลอยู่นั้น ยิ่งใหญ่กว่าอำนาจของแม่เหล็กไฟฟ้า

ข้าพเจ้าจึงนำบทสรุปของ “อิทัปปัจจยตา” ในข้ออรรถาธิบาย “ความเป็นพระเจ้าของพระเจ้า” หมายความว่าอย่างไร นำมาเป็นบทที่สองของ “จิตตานุภาพ”

มัชฌิมาปฏิปทาหรือทางสายกลางที่เป็นหนทางแห่งการดับทุกข์ จะชั่วคราวหรือถาวรก็ตาม มีถึงสิบหนทาง ข้าพเจ้าเคยวิเคราะห์ไว้แล้วใน “อริยสัจสิบเหลี่ยม” เส้นทางใดเหมาะกับใคร อย่างไร ย่อมขึ้นกับบุพกรรมของเขาแต่ละคนนั้น

ประมวลพรหมจรรย์สิบประการซึ่งเป็นแนวทางที่จะเข้าถึง

โลกุตระธรรม ข้าพเจ้าได้นำมาเขียนไว้เป็นบทที่สาม ใครจะใช้แนวทางใด ในสิบแนวทาง ก็อาจเข้าถึงโลกุตระธรรมได้ ถ้าถอดรหัสภาษาไทยเป็น สภาวธรรมได้ด้วยตนเอง

ในบทที่สี่ เป็นการนำเสนอการเข้าสู่โลกุตระธรรมหรือเรียกว่า “นิพพานที่นี้และเดี๋ยวนี้” ด้วยวิธีการที่ได้มาจากประสบการณ์ของ ตนเองทั้งหมด ๖ แนวทาง แน่แน่นอนแนวทางอื่นๆ ก็ย่อมมีอีก แต่ที่นำเสนอเป็นการใช้ฐานของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งวัฒนธรรม ของโลกาภิวัตน์เป็นตัวตั้งต้น เพื่อเข้าถึง “ความรู้แจ้งโลกาภิวัตน์”

บทที่ห้า เป็นปาฏิหาริย์แห่งความพอใจในฐานะนักปฏิบัติธรรม “ธรรมฉันทะ” ความพอใจในสภาวธรรมย่อมนำไปสู่กลุ่มธรรมที่เรียกว่า “อิทธิบาทสี่” ซึ่งไม่ว่าจะนำไปใช้กับงานเล็กจิ๋วหรืองานยักษ์ขนาดใดก็ สำเร็จได้ตั้งใจหมาย ข้าพเจ้าได้วิเคราะห์ลักษณะของ “ธรรมฉันทะ” ย่อมแตกต่างจากลักษณะของ “ตัณหา” ผู้มีธรรมฉันทะจะไม่ดูหมิ่นงาน แม้จะเล็กจิ๋ว เมื่อไม่ดูหมิ่นในงานได้มากแค่ไหน ก็ขจัดภัยในการเกิด ฆาณะที่ปฏิฐิไปได้มากเพียงนั้น หนทางของอิทธิบาทสี่ จึงเป็นต้นทางแห่ง การบรรลุธรรมได้

“จิตตานุภาพ” ที่ปรากฏในมือของท่านผู้อ่านเล่มนี้ เป็นเรื่องที่ ข้าพเจ้าเขียนและพิมพ์ขึ้นเพื่อเป็นมรดกธรรมร่วมสมัย “จิตตานุภาพ” ย่อมเป็นเครื่องหมายแสดงกตเวทิตาธรรมที่ข้าพเจ้าซาบซึ้งใจในภาษา ไทยเริ่มประดิษฐ์โดยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช “จิตตานุภาพ” ย่อมเป็น

เสมือนเครื่องบูชาธรรมที่ข้าพเจ้ามีต่อคุณพระศรีรัตนตรัย และยอมเป็น ศักดิ์ต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ที่มีคนไทยคนหนึ่ง แสดงความคารวะธรรมต่อสถาบันทั้งสามด้วยความซาบซึ้งใจ

๑๗ อนุตริยธรรม

สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ. 2557

ไม่ต่างจากเพื่อนร่วมโลกทั้งหลายที่อยู่ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ สิ่งที่ยอดเยียมที่สุดในความรู้สึกของข้าพเจ้าในสมัยก่อนหน้าศึกษาแก่นแท้ของพุทธธรรม ก็คือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เป็นกามวัตถุ ตัวอย่างเช่นการได้สำเร็จปริญญาเอกจากมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงของประเทศสหรัฐอเมริกา รวมทั้งประสบการณ์ได้ท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติที่ยิ่งใหญ่ของโลก ได้ชมมหกรรมสุดยอดของโลก.....ได้ชมทัชมาฮาล.....เช่นนี้ เคยรู้สึกว่าได้เสพสิ่งที่สุดยอดของโลกไว้มากมาย แต่ความรู้สึกอึมเอมใจเต็มที บริบูรณ์ในทุกกิจกรรมที่ทำแม้ว่าจะเป็นเพียงแค่นั่งเงียบๆ กับธรรมชาติยามเช้า รับประทานอาหารเช้าที่รู้สึกสุดยอดของบุญบารมี ได้กระทำการที่ดีๆ เช่น ได้รู้สึกปราโมทย์ คุ่มค่ากับการเกิดเป็นมนุษย์ ก็ต่อเมื่อได้ทำความรู้แจ้งกับวิธีคิดแยกกายเชิงพุทธ โดยเฉพาะความสามารถเข้าถึงความจริงแท้ที่เป็นขณะ หรือสามารถเข้าถึงความจริงอันประเสริฐสื่อน่าง โดยเฉพาะการได้มีความแจ่มแจ้งในความคิดชอบและความดำริชอบ

อนุตริยธรรมคือ ความรู้สึกยอดเยียมที่สุดที่มนุษย์คนหนึ่งจะรู้สึกได้ ตามหลักของพุทธธรรมมีอยู่ ๖ ประการซึ่งแต่ละข้อธรรมล้วนแล้วแต่ประกาศความประเสริฐของการได้เกิดเป็นมนุษย์ทั้งสิ้น

๑) แค้น้งเฉยๆ ก็สงบกาย สบายจิตไร้ข้อกังวล

๒) แค้นเห็นธรรมซาติงดงาม เสียงหริ่งเรไรก็รู้ได้ถึงความอัศจรรย์ของจิต ที่สะสมประสพการณียาวนานจากสังสารวัฏ

๓) แค้นมองเหตุการณหรือปรากฏการณ้ง่ายๆ ตรงหน้า เช่น อาหารแต่ละมือ จิตก็สามารถแทงทะลถึงความพึ่งพาอาศัยกันระหว่างมนุษย์ด้วยกัน สัตว์ด้วยกันธรรมชาติอื่นๆ ด้วยกัน ไม่ใช่ญาคติก็เป็นญาคติธรรมผูกพันกันโดยตรงและ โดยอ้อม

๔) ยินดีกับความคิดที่เป็นกุศลและยินดีกับธรรมทานอันตั้งไว้ดีแล้ว แค้น้งอยู่เฉยๆ ก็เป็นโลกุตรกุศลเรียบร้อยแล้ว

๕) รู้สึกถึงพระคุณของบุพการี มิใช่แค่บุพการีโดยนัยโลกแต่บุพการีโดยนัยธรรม ได้แก่ ผู้เขียน ผู้บรรยายธรรมไว้ตั้งแต่สมัยประเทศไทยมีโรมพิมพีใหม่ๆ เมื่อประมาธร้อยปีที่ผ่านมา รวมทั้ง ซาบซึ้งในพระมหากษัตริย์คุณขององค์พระมหากษัตริย์โดยเฉพาะพ่อขุนรามกำแหงมหาราชผู้ประดิษฐ์อักษรไทย

๖) กราบแม่พระธรณีของแผ่นดินไทยอันเป็นเสมือนมารดาที่ระดับระคองชีวิต และเป็นผู้ให้ปัจจัยที่จำเป็นแก่ชีวิตตลอดช่วงเวลาที่ข้าพเจ้ายังไม่พ้นความทุกข์ยากลำบากจากความไม่รู้ (อวิชา) แม้จวบจนปัจจุบันขณะ

ขอขอบคุณนามรูปและ กายใจของตนเองที่เป็นที่ผลิตฉันทะ วิริยะจิตตะและวิมังสาจนสามารถสกัดภาษาไทยออกเป็นภาษาธรรมได้ ขออนุตตริยธรรมที่ยอดเยี่ยมดังบรรยายมานี้ จงปกป้องคุ้มครองและ

ซึ่งนำสัมมาทิฐิให้เกิดในใจของพุทธบริษัททุกคน ขอกราบขอบน้อมต่อ
อนุตตรยสัมมาทิฐิ อันข้าพเจ้าได้ค้นพบตามรอยบาทพระศาสดาสัมมา
สัมพุทธเจ้า

๑๘ โพรธิญาณ

สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ. 2559

โพรธิญาณ คือ ความตื่นรู้ ที่จะทำ พูด คิด เป็นปัจจุบันขณะ สภาวะเช่น
นี้พระพุทธเจ้าตรัสรู้ว่าเป็นความง่าย เป็นความธรรมดา มีแล้วเป็นปกติ
ในทุกุคน ขอเพียงทำพูดคิดอย่างสุจริตอย่างเหนือสมมติบัญญัติทั้งปวง
สำนวนก็คือ ทำตามสมมติ แต่ก็อยู่เหนือสมมติ

เมื่อใดเงี่ยหูฟังผู้เป็นกัลยาณมิตรอธิบายถึงสมรรถนะโพรธิญาณ
ในจิตของแต่ละคน

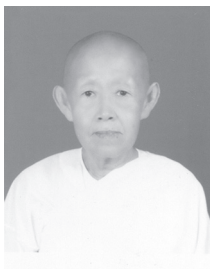
ทำด้วยความศรัทธา ความเคารพในรูปนามของตน

ทำด้วยความกตัญญู กตเวทิตา ต่อมุขนุญ์ทุกคน

ทำด้วยความซาบซึ้งในพระคุณของธรรมชาติ

ทำด้วยความอัศจรรย์ในขณะชีวิตของตน

โพรธิญาณดังนี้แหละ ที่จะทำให้จิตเปล่ง พุทฺธัง สระระณัง คัจฉามิ
ด้วยดวงจิตที่ตื่นรู้และอยู่เหนือภาษาทั้งปวง

ประวัติแม่ชี

รศ. ดร. ไพเราะ ทิพยทัศน์

- พ.ศ. ๒๕๐๗   ปรินญาตรี (เคมี) เกียรตินิยมอันดับสอง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พ.ศ. ๒๕๑๐   ปรินญาโท (ชีวเคมี) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พ.ศ. ๒๕๑๙   ปรินญาเอก UC Sandiego ประเทศ
สหรัฐอเมริกา Post Doc. Training UC Davis
ประเทศสหรัฐอเมริกา
- พ.ศ. ๒๕๓๕   ลาออกจากราชการไปปฏิบัติธรรม
สำนักปฏิบัติธรรมแม่ชีเขาภูหลวง
อ. ปักธงชัย จ. นครราชสีมา
- พ.ศ. ๒๕๔๐ - ปัจจุบัน   เขียนหนังสือธรรมะในนามสิริวิรุณ รวม ๑๖ เล่ม
- พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๕๐   สอนธรรมะให้ชาวต่างประเทศที่สวนโมกข์ ๘ ปี
- พ.ศ. ๒๕๔๑ - ปัจจุบัน   สอนวิชาพุทธศาสนาที่วิทยาลัยแม่ชี
มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย ในสังกัด มมร.
- พ.ศ. ๒๕๕๖   ได้รับปริญญาศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต
กิตติมศักดิ์ สาขาพุทธศาสตร์ศึกษา
จากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (มมร.)
- พ.ศ. ๒๕๔๒ - ปัจจุบัน   ฟ่านักที่สถานปฏิบัติธรรมอาศรมมาตา
ต. ภูหลวง อ. ปักธงชัย จ. นครราชสีมา